

ЗАКОН О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ЕНЕРГИЈИ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона

Члан 1.

Овим законом уређују се циљеви и начин остваривања електроенергетске политике, услови и начин обављања електроенергетских дјелатности, надлежности Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске у сектору електричне енергије, начин функционисања и развоја тржишта електричне енергије, права и обавезе учесника на тржишту, надзор над тржиштем, заштита купаца електричне енергије, као и надзор над спровођењем овог закона и друга питања од значаја за уређивање електроенергетске области.

Циљеви

Члан 2.

Основни циљеви овог закона су:

- 1) обезбјеђење сигурног снабдијевања електричном енергијом купаца по дефинисаним стандардима квалитета,
- 2) обезбјеђење сигурног, поузданог и ефикасног рада, одржавања и развоја дистрибутивног система електричне енергије и пружање прописаног квалитета услуга дистрибуције електричне енергије,
- 3) ефикасна регулација електроенергетских дјелатности,
- 4) заштита права и интереса корисника мреже, укључујући право приступа мрежи, сигурност и квалитет снабдијевања и доступност електричне енергије,
- 5) развој тржишта електричне енергије,
- 6) обезбјеђење ефикасног раздвајања оператора дистрибутивног система и обезбјеђење његове независности од других електроенергетских дјелатности,
- 7) обезбјеђење услова за несметано извршавање обавеза јавне услуге,
- 8) стварање услова за инвестиције у електроенергетском сектору,
- 9) обезбјеђење дугорочне уравнотежености развоја електроенергетског сектора и енергетског сектора у цјелини, са тенденцијама потражње енергије и повезивања са регионалним тржиштем,
- 10) промовисање одрживог развоја електроенергетског сектора кроз поштовање међународних споразума и конвенција из области енергетике и заштите животне средине,
- 11) усклађивање развоја електроенергетског сектора са енергетском и економском политиком Републике Српске,
- 12) усклађивање са прописима Европске уније ради успостављања правног и институционалног оквира у складу са правним наслеђем Европске уније.

Начела

Члан 3.

Овај закон се заснива на начелима недискриминације, правичности, транспарентности, тржишне конкуренције, слободе кретања робе и слободе пружања услуга, заштите права крајњих купаца, јавног интереса и заштите животне средине, те слободе избора снабдјевача електричном енергијом.

Однос са другим законима

Члан 4.

(1) На сва питања која нису уређена овим законом супсидијарно се примјењују прописи којима се уређују области енергетике, обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности, просторног уређења и грађења, трговине, заштите потрошача, заштите животне средине и концесија.

(2) У поступку одлучивања о појединачним правима и обавезама електроенергетских субјеката и крајњих купаца, ако овим законом није другачије прописано, примјењују се одредбе закона којима се уређује општи управни поступак.

Значење појмова

Члан 5.

Појмови коришћени у овом закону имају сљедеће значење:

1) електрична енергија је роба која има свој квалитет, намјену, услове продаје и цијену, на чију се производњу, дистрибуцију, снабдијевање и трговину примјењују одредбе овог закона,

2) пренос електричне енергије је пренос на високонапонском међуповезаном систему с циљем њене испоруке купцима или дистрибутерима, који не обухвата снабдијевање електричном енергијом,

3) дистрибуција је преношење електричне енергије кроз дистрибутивне системе средњег и ниског напона са циљем њене испоруке купцима, која не обухвата снабдијевање електричном енергијом,

4) оператор дистрибутивног система електричне енергије је енергетски субјект који обавља дјелатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом електричне енергије, одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбјеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом електричне енергије на економски оправдан начин,

5) затворени дистрибутивни систем је систем преко кога се дистрибуира електрична енергија на просторно ограниченој индустријској и трговачкој зони или зони заједничких услуга, ако је пословање или производни процес корисника тог система из специфичних и сигурносних разлога повезан или тај систем обавља дистрибуцију електричне енергије првенствено власнику или оператору система, или њиховим повезаним предузећима,

6) снабдијевање означава продају електричне енергије крајњим купцима, укључујући и препродају,

7) снабдјевач је електроенергетски субјект који обавља дјелатност снабдијевања електричном енергијом,

8) трговина електричном енергијом је купопродаја електричне енергије, укључујући препродају на велепродајном тржишту и прекограничну трговину, али не укључује продају електричне енергије крајњим купцима,

9) мјесто прикључења означава мјесто у којем се прикључак спаја на дистрибутивну или преносну мрежу,

10) тачка напајања означава мјесто у којем се завршава прикључак, а почиње електроенергетски објект или инсталације крајњег купца или произвођача,

11) прикључак је дио дистрибутивног или преносног система који обухвата скуп водова, опреме и уређаја, укључујући мјерну опрему и мјерно мјесто, којима се инсталација корисника система физички повезује на мрежу ниског или средњег или високог напона,

12) мјерно мјесто означава мјесто на којем се мјерним уређајима мјери електрична енергија и снага коју корисник система преузима, односно испоручује у мрежу, или је користи за властите потребе или за друге намјене,

13) купац означава купца на велико или крајњег купца електричне енергије,

14) крајњи купац означава купца који купује електричну енергију за сопствену употребу,

15) купац из категорије потрошње домаћинства означава купца који купује електричну енергију за сопствену употребу, али не укључује комерцијалне дјелатности,

16) мали купац означава малог индустријског или комерцијалног купца електричне енергије чији су објекти прикључени на дистрибутивни систем електричне енергије напона нижег од 1 kV и који испуњава сљедеће критеријуме:

1. испуњава најмање два од сљедећа три услова:

- да има мање од 50 запослених,
- да му укупан годишњи приход није већи од 2.000.000 KM,
- да му вриједност пословне имовине не прелази 1.000.000 KM или

2. има годишњу потрошњу у претходној години која не прелази 35.000 kWh,

17) купац на велико означава купца који купује електричну енергију за поновну продају,

18) купац – произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије означава крајњег купца, који дјелује у оквиру својих просторија смјештених унутар ограниченог подручја, који производи електричну енергију из обновљивих извора енергије за властиту потрошњу, односно који може складиштити или продавати електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије коју је сам произвео, при чему за купце који не припадају категорији домаћинства те активности не представљају њихову главну комерцијалну или професионалну дјелатност,

19) купци – произвођачи електричне енергије из обновљивих извора енергије који дјелују заједнички означавају групу која се састоји од најмање два купца – произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије који дјелују заједнички у складу са дефиницијом купац – произвођач, а који су смјештени у истој згради или стамбеном комплексу,

20) активни куци означавају крајње купце или групу крајњих купаца који заједнички дјелују, који троше или складиште електричну енергију произведену у оквиру својих просторија смјештених у оквиру одређених граница, или који продају електричну енергију коју су сами произвели, или учествују у мјерама флексибилности или мјерама енергетске ефикасности, при чему ове активности не представљају њихову основну комерцијалну или професионалну дјелатност,

21) примопредајно мјесто представља локацију мјерног уређаја на којем се мјери предата или преузета електрична енергија у мрежу или из мреже и мјесто разграничења власништва и одговорности између оператора и корисника система,

22) потпуно снабдијевање је продаја електричне енергије код које количина електричне енергије за обрачунски период није утврђена уговором о продаји, већ се количина електричне енергије одређује на основу остварене потрошње на мјесту примопредаје,

23) грађанска енергетска заједница представља правно лице које је засновано на добровољном и отвореном учешћу и које је ефективно контролисано од својих чланова или акционара, који могу бити физичка лица, јединице локалне самоуправе или мала предузећа, а чија је превасходна сврха обезбјеђење заштите животне средине, економских или социјалних користи за своје чланове или акционаре или за средину у којој дјелују, а не остваривање финансијске користи, и која може укључивати производњу, заједно са обновљивим изворима, дистрибуцију, снабдијевање, потрошњу, обједињавање (агрегацију), складиштење енергије, услуге енергетске ефикасности или услуге пуњења електричних возила или обезбјеђење других енергетских услуга својим члановима или акционарима,

24) електроенергетски објекти корисника мреже означавају електроенергетске објекте произвођача или крајњег купца који се налазе иза тачке напајања,

25) корисник система је произвођач, односно крајњи купац,

26) помоћне услуге означавају услуге потребне за сигурно и поуздано функционисање преносног или дистрибутивног система, те континуирано и квалитетно снабдијевање купаца електричном енергијом,

27) балансирање (уравнотежење) означава све радње и процесе којима оператор преносног система у континуитету осигурава одржавање планиране снаге размјене и фреквенције система у оквиру унапријед одређених граница стабилности, као и количине резерви потребних у поступку регулације фреквенције и снаге размјене, с озбиром на захтијевани квалитет,

28) балансна група означава групу коју чини један или више учесника на тржишту електричне енергије за чије одступање одговара балансно одговорна страна,

29) балансно одговорна страна означава учесника на тржишту електричне енергије који преузима финансијску одговорност за одступања једне балансне групе,

30) контрола електроенергетског субјекта означава право, уговоре и друга средства која, одвојено или у комбинацији, а имајући у виду чињенично стање или законске прописе, дају могућност једном лицу да самостално или са другим лицима која са њим заједно дјелују, врши одлучујући утицај на пословање другог лица путем учешћа у основном капиталу или права на коришћење цјелокупне имовине или дијела имовине и права или уговоре који обезбјеђују одлучујући утицај на састав, гласање или одлуке органа субјекта,

31) испорука је примопредаја електричне енергије на мјесту одређеном за испоруку,

32) директни вод означава електроенергетски вод који повезује објекат произвођача електричне енергије са крајњим купцем чији објекат није прикључен на преносни или дистрибутивни систем,

33) дистрибуирана производња електричне енергије је она производња која се одвија у електранама које су прикључене на дистрибутивни систем,

34) когенеративно постројење за производњу означава постројење за истовремену производњу топлотне и електричне енергије у јединственом процесу,

35) енергетска ефикасност у сврху управљања потражњом означава интегрисани приступ управљању потражњом чији је циљ да утиче на количину и вријеме потрошње електричне енергије ради смањења укупне потрошње енергије и вршних оптерећења, давањем предности инвестицијама у мјере енергетске ефикасности као алтернативи градњи нових електрана, ако су оне најефикаснији и економски најбољи избор, а да се при томе не угрози сигурност снабдијевања,

36) сигурност снабдијевања је обезбјеђивање довољних количина електричне енергије крајњим купцима, као и способност електроенергетског система да испоручи електричну енергију до крајњих купаца,

37) тарифа означава накнаду или више накнада за коришћење електроенергетских мрежа или за услуге у вези са електричном енергијом,

38) електрично возило је моторно возило опремљено системом за пренос снаге, које садржи барем један периферни електрични уређај за складиштење енергије с могућношћу поновног пуњења који је могуће пунити екстерно,

39) мјесто за пуњење је стандардизовани електрични прикључак путем којег је у датом тренутку могуће пунити електрично возило или замијенити батерију електричног возила,

40) јавно доступно мјесто за пуњење је мјесто за пуњење на којем се на недискриминаторски начин пружа услуга пуњења електричних возила електричном енергијом,

41) мјесто за пуњење мале снаге је мјесто за пуњење које омогућава пренос електричне енергије на електрично возило снаге једнаке или мање од 22 kW, осим уређаја снаге мање или једнаке 3,7 kW који су инсталирани у приватним домаћинствима или чија примарна намјена није пуњење електричних возила, те који нису доступни јавности,

42) мјесто за пуњење велике снаге је мјесто за пуњење које омогућава трансфер електричне енергије на електрично возило снаге веће од 22 kW.

ГЛАВА II

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ

Електроенергетска политика

Члан 6.

Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) води електроенергетску политику у складу са стратешким документима и плановима развоја енергетског сектора и другим прописима којима се уређује област енергетике.

Садржај електроенергетске политике

Члан 7.

Електроенергетска политика обухвата мјере којима се обезбјеђује сигурно и квалитетно снабдијевање електричном енергијом, адекватност система за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије, промовисање дугорочне уравнотежености развоја електроенергетског сектора у цјелини, разноврсност у производњи електричне енергије, промовисање коришћења обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности, осигурање еколошке равнотеже, развој тржишта и промовисање конкуренције на тржишту електричне енергије, промовисање инвестиција и увођење нових технологија у електроенергетском сектору, те све друге мјере и активности у функцији енергетске сигурности Републике Српске.

Електроенергетски биланс Републике Српске

Члан 8.

(1) Влада, на приједлог министарства надлежног за енергетику (у даљем тексту: Министарство), доноси годишњи електроенергетски биланс.

(2) Електроенергетским билансом Републике Српске планира се укупна производња и потрошња електричне енергије, начин снабдијевања електричном енергијом, структура производње и потрошње електричне енергије, вишкови електричне енергије, потребан ниво резервних капацитета за сигурно снабдијевање купаца електричном енергијом, као и планови и прогнозе, на основу приједлога произвођача, оператора преносног система, оператора дистрибутивног система и снабдјевача.

(3) Подаци за електроенергетски биланс се прикупљају и исказују за територију Републике Српске, узимајући у обзир међуентитетску трговину и трговину са Брчко Дистриктом Босне и Херцеговине, као и прекограничну трговину електричне енергије.

(4) Влада, до краја текуће године, доноси и јавно објављује годишњи електроенергетски биланс.

(5) Министарство прати остварење Електроенергетског биланса Републике Српске.

ГЛАВА III ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Електроенергетски субјект и електроенергетске дјелатности

Члан 9.

(1) Електроенергетски субјект је привредно друштво или предузетник који обавља најмање једну од електроенергетских дјелатности (производњу, пренос, дистрибуцију, снабдијевање и трговину или организацију тржишта електричне енергије) и који је одговоран за комерцијалне и техничке послове и послове одржавања у вези са тим дјелатностима, не укључујући крајњег купца.

(2) У смислу овог закона, електроенергетске дјелатности су:

- 1) производња електричне енергије,
- 2) дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом,
- 3) снабдијевање и трговина електричном енергијом.

(3) Електроенергетску дјелатност може да обавља електроенергетски субјект који има дозволу за обављање електроенергетске дјелатности (у даљем тексту: дозвола) у складу са законима којима се уређује област енергетике и овим законом.

(4) Електроенергетске дјелатности из става 2. овог члана обављају се као јавна услуга или као тржишне дјелатности.

Општи интерес Републике Српске

Члан 10.

(1) Сигурно снабдијевање електричном енергијом је од општег интереса за Републику Српску.

(2) Обезбјеђење довољне производње и испорука електричне енергије потребне за живот и рад грађана, те пословање и развој привредних и друштвених субјеката, на сигуран, поуздан и квалитетан начин по разумним цијенама, од интереса је за Републику Српску.

(3) Ради обезбјеђења сигурности снабдијевања, електроенергетски субјекти који обављају електроенергетске дјелатности из члана 9. овог закона, дужни су да у циљу остваривања интереса Републике Српске из ст. 1. и 2. овог члана, првенствено обезбиједи довољне количине електричне енергије која је потребна за живот и рад грађана, те пословање и развој привредних и других субјеката, задовољавајући при томе критеријуме економичности испоруке.

Тржишне дјелатности

Члан 11.

(1) Електроенергетски субјекти којима овим законом или прописом донесеним на основу овог закона није одређена обавеза пружања јавне услуге, обављају дјелатности у складу са одредбама овог закона и прописима којима се уређују тржишни односи.

(2) Тржишне дјелатности обављају се и организују у складу са циљевима одрживог развоја електроенергетског сектора и потребама крајњих купаца у Републици

Српској, односно постизања сигурног, поузданог и квалитетног снабдијевања електричном енергијом, уз поштовање начела тржишне конкуренције и равноправног положаја свих субјеката.

Јавна услуга Члан 12.

(1) Електроенергетском субјекту који обавља дјелатности из члана 9. став 2. т. 1) и 3) може се одредити обавеза пружања јавне услуге по регулисаним условима, која ће обезбиједити сигурност снабдијевања, а која се може односити на редовност, квалитет и цијену услуге, те услове у вези са енергетском ефикасношћу и коришћењем енергије из обновљивих извора.

(2) Електроенергетска дјелатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом обавља се као јавна услуга према условима уређеним овим законом.

(3) Обавеза пружања јавне услуге из става 1. овог члана јасно је дефинисана, транспарентна, недискриминаторска, провјерљива, временски ограничена, при чему се поступком одређивања обавезе пружања јавне услуге гарантује равноправност електроенергетских субјеката у пружању јавних услуга и не утиче на отвореност тржишта, те се свим електроенергетским субјектима гарантује равноправност приступа купцима под истим условима у складу са овим законом.

(4) Електроенергетски субјекти, који дјелатности обављају као јавну услугу на начин прописан овим законом, дужни су да обезбиједе:

- 1) сигурност снабдијевања електричном енергијом,
- 2) прописани, односно уговорени квалитет снабдијевања електричном енергијом,
- 3) примјену разумних, лако и јасно упоредивих, јавних и недискриминаторских цијена одређених у складу са овим законом,
- 4) примјену мјера заштите животне средине, заштиту живота, здравља и имовине грађана, у складу са посебним прописима,
- 5) примјену мјера заштите крајњих купаца,
- 6) друге услове прописане дозволом за обављање дјелатности и одлуком којом је електроенергетском субјекту наметнута обавеза пружања јавне услуге.

Извјештавање о јавној услузи Члан 13.

(1) Влада, директно или путем надлежне институције Босне и Херцеговине, обавјештава Секретаријат Енергетске заједнице о свим мјерама одређеним за пружање јавне услуге, укључујући заштиту крајњих купаца, те о њиховом могућем утицају на тржишну конкуренцију у Републици Српској.

(2) Влада, сваке двије године, директно или путем надлежне институције Босне и Херцеговине, обавјештава Секретаријат Енергетске заједнице о свим промјенама које су у вези са пружањем јавне услуге.

Раздвајање рачуна

Члан 14.

(1) Електроенергетски субјект који обавља једну или више електроенергетских дјелатности или који поред тих електроенергетских дјелатности обавља и друге електроенергетске дјелатности, као и друге дјелатности које се у смислу овог закона не сматрају електроенергетским, дужан је да у циљу избјегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и поремећаја конкуренције, у својим рачуноводственим интерним обрачунима:

1) води одвојене рачуне за сваку од електроенергетских дјелатности, укључујући снабдијевање купаца који имају право на универзалну услугу и збирно за друге дјелатности које се у смислу овог закона не сматрају електроенергетским дјелатностима,

2) сачини годишњи биланс стања и биланс успјеха за сваку дјелатност појединачно, у складу са овим законом, као и законом којим се уређује положај привредних друштава и законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Електроенергетски субјекти који обављају електроенергетске дјелатности чије су цијене регулисане дужни су да обезбиједу ревизију годишњих финансијских извјештаја, који треба да потврди поштовање начела избјегавања дискриминације и међусобног субвенционисања.

(3) Електроенергетски субјект, који према прописима о рачуноводству и ревизији нема обавезу да јавно објави годишњи финансијски извјештај и извјештај о ревизији, дужан је да ове извјештаје објави на својој интернет страници.

(4) Електроенергетски субјект из става 1. овог члана, дужан је да у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама утврди правила за распоређивање заједничких билансних позиција која се примјењују при изради рачуноводствених интерних обрачуна по дјелатностима.

ГЛАВА IV

ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Врсте дозвола

Члан 15.

(1) Дозвола је акт надлежног органа којим се овлашћује електроенергетски субјект за обављање одређене електроенергетске дјелатности.

(2) Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) издаје сљедеће дозволе за обављање електроенергетских дјелатности:

- 1) производњу електричне енергије,
- 2) дистрибуцију и управљање дистрибутивним системом електричне енергије,
- 3) управљање затвореним дистрибутивним системом електричне енергије,
- 4) снабдијевање и трговину електричном енергијом.

Период важња дозволе

Члан 16.

(1) Дозвола се издаје на период до 30 година, осим за дјелатност снабдијевања и трговине за коју се дозвола издаје на период до пет година.

(2) Рок важења дозволе може се продужити на захтјев електроенергетског субјекта у поступку пред Регулаторном комисијом у складу са Правилником о издавању дозвола.

Критеријуми за издавање дозволе

Члан 17.

(1) Дозвола се издаје електроенергетском субјекту, ако:

1) је уписан у одговарајући регистар за обављање електроенергетске дјелатности за коју се издаје дозвола,

2) испуњава техничке, оперативне и организационе услове за рад,

3) посједује материјална средства, односно објекте, инсталације и опрему потребне за обављање дјелатности,

4) испуњава финансијске критеријуме за обављање дјелатности, укључујући и инструменте обезбјеђења, у зависности од врсте дјелатности, обима пружања услуга и друго,

5) испуњава прописане услове у вези са стручном оспособљеношћу радника за обављање послова руковања и одржавања електроенергетских постројења, инсталација и уређаја за електроенергетску дјелатност за коју се издаје дозвола,

6) посједује доказ о правном основу за коришћење електроенергетских објеката у којима се обавља дјелатност,

7) уредно измирује пореске обавезе,

8) му није изречена мјера забране обављања електроенергетских дјелатности,

9) испуњава и друге критеријуме у складу са правилником о издавању дозвола који доноси Регулаторна комисија.

(2) Поред критеријума из става 1. овог члана, подносилац захтјева обавезан је да испуни и критеријуме који су утврђени другим прописима.

Изузеће од обавезе прибављања дозволе

Члан 18.

(1) Електроенергетски субјект није обавезан да посједује дозволу за обављање дјелатности производње електричне енергије за:

1) производњу електричне енергије у електранама снаге до 1 MW,

2) производњу електричне енергије искључиво за властите потребе,

3) производњу електричне енергије у новим електранама, најдуже до шест мјесеци од дана прибављања употребне дозволе.

(2) Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, ако један произвођач производи електричну енергију у више објеката чија је укупна снага већа од 1 MW, дужан је да прибави дозволу за производњу електричне енергије.

Издавање дозволе

Члан 19.

(1) Дозволу за обављање дјелатности, на основу поднесеног захтјева, издаје Регулаторна комисија.

(2) Поступак издавања дозволе је јаван и води се у складу са објективним и унапријед познатим критеријумима на недискриминаторски начин.

(3) Прије издавања дозволе, Регулаторна комисија дужна је да се консултује са заинтересованим странама, организовањем јавне расправе или на други одговарајући начин, о условима прописаним нацртом дозволе.

(4) Рјешење Регулаторне комисије о захтјеву за издавање дозволе обавезно је детаљно образложено и доставља се подносиоцу захтјева.

Измјена дозволе

Члан 20.

(1) Електроенергетски субјект подноси Регулаторној комисији захтјев за измјену дозволе, уколико у периоду важења дозволе наступе промјене у вези са електроенергетским објектом који се користи за обављање дјелатности, статусне промјене корисника дозволе и друге промјене података које су од значаја у правном промету и уписују се у одговарајући регистар или наступе друге околности које се односе на испуњење услова из дозволе.

(2) Регулаторна комисија има право да покрене поступак за измјену услова из дозволе по службеној дужности, у случају:

1) када наступе ванредне околности које утичу на сигурност снабдијевања електричном енергијом,

2) потребе заштите животне средине,

3) ако је електроенергетском субјекту одређена обавеза пружања јавне услуге,

4) обезбјеђења поузданог рада електроенергетских постројења,

5) у другим случајевима када на основу чињеничног стања оцијени да је потребно заштитити јавни интерес.

Поништавање дозволе

Члан 21.

(1) Регулаторна комисија поништава издату дозволу:

1) ако је корисник дозволе у поступку издавања, продужења или измјене дозволе дао неистините податке на основу којих је дозвола издата,

2) у другим случајевима предвиђеним посебним прописима.

(2) Поништавањем дозволе из става 1. овог члана поништавају се правне посљедице које је дозвола произвела.

Укидање дозволе

Члан 22.

(1) Регулаторна комисија може укинути дозволу електроенергетском субјекту, ако:

- 1) корисник дозволе не поштује услове и рокове утврђене дозволом,
 - 2) корисник дозволе не обавља дјелатност у складу са овим законом и другим прописима,
 - 3) корисник дозволе престане да обавља дјелатност за коју је издата дозвола,
 - 4) корисник дозволе даје Регулаторној комисији нетачне податке и информације у периоду важења дозволе,
 - 5) је над корисником дозволе отворен поступак ликвидације или стечаја, укинут правни основ за коришћење електроенергетског објекта или донесена правоснажна пресуда забране обављања дјелатности,
 - 6) корисник дозволе престане да испуњава један или више критеријума из члана 17. овог закона,
 - 7) корисник дозволе не омогући овлашћеним лицима Регулаторне комисије приступ објектима, опреми и документацији,
 - 8) корисник дозволе не поштује одредбе закљученог уговора између електроенергетских субјеката у погледу исплате прописаних накнада, у уговореним роковима.
- (2) Регулаторна комисија може кориснику дозволе одредити разуман рок за отклањање недостатака у вези са испуњењем услова из дозволе или за отклањање других недостатака, о чему корисника дозволе обавјештава писменим путем.

Вођење регистра електроенергетских дозвола

Члан 23.

(1) Регулаторна комисија води регистар дозвола по врсти дјелатности, броју дозвола које су издате, идентитету корисника дозволе, датуму издавања дозволе, те статусу дозволе.

(2) Регистар дозвола из става 1. овог члана јавно је доступан на интернет страници Регулаторне комисије.

(3) Када је обавеза јавне услуге одређена кориснику дозволе у складу са чланом 12. овог закона, у евиденцији се наводе и подаци о обавези пружања јавне услуге, као и трајање обавезе пружања јавне услуге.

Правилник о издавању дозвола

Члан 24.

Регулаторна комисија доноси правилник о издавању дозвола којим се прописују критеријуми за издавање и поступак издавања и измјене дозвола, садржај захтјева и докази који се прилажу уз захтјев, период важења дозвола, садржај и услови дозвола, начин извјештавања, надзор над коришћењем дозвола и вођење регистра издатих и одузетих дозвола.

Провјера стручне оспособљености радника

Члан 25.

(1) Стручна оспособљеност радника који раде на руковању и одржавању електроенергетских постројења, инсталација и уређаја провјерава се полагањем стручног испита.

(2) Стручни испит из става 1. овог члана полаже се пред комисијом коју формира министар надлежан за област енергетике (у даљем тексту: министар).

(3) Чланови комисије имају право на накнаду за рад у комисији.

(4) Висина трошкова полагања стручног испита и накнаде за рад чланова комисије одређују се одлуком Владе.

(5) Министар доноси правилник којим се прописују послови за чије је обављање потребан стручни испит, услове и начин полагања стручног испита, програм стручног испита, састав и начин рада комисије, обављање административно-техничких послова у вези са полагањем стручног испита, садржај и форма увјерења о положеном стручном испиту и вођење регистра лица која су положила стручни испит.

(6) Министар издаје увјерење о положеном стручном испиту из става 1. овог члана.

ГЛАВА V

РЕГУЛИСАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ДЈЕЛАТНОСТИ

Регулаторна комисија

Члан 26.

Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске је регулаторно тијело које регулише и врши надзор над тржиштем електричне енергије на принципима непристрасности, транспарентности, правичности, недискриминације, ефикасне конкуренције, независности и заштите свих учесника на тржишту електричне енергије.

Циљеви рада Регулаторне комисије

Члан 27.

У извршавању послова из своје надлежности, утврђених овим законом, Регулаторна комисија предузима мјере и активности којима се доприноси остваривању сљедећих циљева:

1) подстицање конкурентности и обезбјеђење услова за функционисање тржишта електричне енергије у сарадњи са надлежним регулаторним тијелима у БиХ и Енергетској заједници,

2) развој и интегрисање тржишта електричне енергије у регионално тржиште електричне енергије,

3) обезбјеђење стабилног, транспарентног и недискриминаторског регулаторног оквира,

- 4) подстицање ефикасног функционисања електроенергетског система,
- 5) промовисање производње електричне енергије из обновљивих извора енергије или у ефикасној когенерацији,
- 6) уклањање препрека које могу спријечити приступ новим учесницима на тржишту,
- 7) поштовање стандарда квалитета снабдијевања електричном енергијом,
- 8) недискриминаторски приступ треће стране дистрибутивној мрежи,
- 9) подстицање ефикасности, економичности и сигурности у коришћењу електричне енергије,
- 10) сигурност снабдијевања,
- 11) спречавање злоупотреба и монополског понашања електроенергетских субјеката,
- 12) заштита купаца електричне енергије.

Надлежности Регулаторне комисије

Члан 28.

Регулаторна комисија има сљедеће надлежности:

- 1) уређује односе између производње, дистрибуције, снабдијевања и купаца електричне енергије, укључујући и трговце електричном енергијом,
- 2) врши надзор над радом електроенергетских субјеката на тржишту електричне енергије,
- 3) издаје и одузима дозволе за обављање електроенергетских дјелатности и води регистар дозвола,
- 4) доноси методологију за утврђивање накнаде за коришћење дистрибутивне мреже (дистрибутивна мрежна тарифа),
- 5) доноси тарифни систем за продају електричне енергије и коришћење дистрибутивне мреже,
- 6) утврђује тарифне ставове за кориснике дистрибутивних система (дистрибутивна мрежна тарифа),
- 7) утврђује начин поравнања прихода остварених примјеном јединствених тарифних ставова за коришћење дистрибутивне мреже на територији Републике Српске,
- 8) доноси методологију за утврђивање тарифних ставова за коришћење затвореног дистрибутивног система,
- 9) даје сагласност на тарифне ставове за кориснике затворених дистрибутивних система, те у случају неусаглашености са методологијом утврђује прописане тарифне ставове,
- 10) доноси методологију за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу,
- 11) утврђује накнаду за прикључење коју плаћају корисници за прикључење на дистрибутивну мрежу,
- 12) израђује и јавно објављује на својој интернет страници годишњи извјештај о тржишту електричне енергије, укључујући податке о нивоу развоја тржишта, те оствареном нивоу конкурентности,
- 13) доноси методологију за утврђивање цијена јавног снабдијевања,

- 14) одобрава цијене јавног снабдијевања купаца који имају право на универзалну услугу,
- 15) доноси методологију за утврђивање цијене резервног снабдијевања, те прати њену примјену,
- 16) доноси методологију за обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије,
- 17) даје сагласност на цјеновник нестандардних услуга оператора дистрибутивног система,
- 18) врши надзор над примјеном тарифа, накнада и цијена утврђених у складу са овим законом,
- 19) даје сагласност на десетогодишњи план развоја и трогодишњи план инвестиција оператора дистрибутивног система,
- 20) анализира и прати односе на тржишту електричне енергије, конкуренцију на тржишту, те свако нарушавање или ограничење конкуренције или монополско понашање,
- 21) надзире и прати појаве рестриктивних уговорних пракси, укључујући одредбе о ексклузивитету, које могу спријечити купце који нису домаћинства и мали купци да истовремено закључе уговоре са више снабдјевача или ограниче њихов избор,
- 22) доноси мјере за функционисање отвореног конкурентног тржишта електричне енергије у Републици Српској, као и спречавање нелојалне конкуренције,
- 23) доноси опште услове за испоруку и снабдијевање електричном енергијом,
- 24) доноси правила о поступку промјене снабдјевача,
- 25) прати слободу уговарања код уговора о снабдијевању и дугорочних уговора,
- 26) обезбјеђује, у сарадњи са другим надлежним тијелима, институционалну заштиту права крајњих купаца, укључујући право на правичан и недискриминаторски третман, на пружање квалитетних услуга и конкуренцију,
- 27) врши надзор над извршавањем обавезе јавне услуге,
- 28) врши контролу рачуна електроенергетских субјеката и евентуално постојање унакрсног субвенционисања између дјелатности за субјекте који обављају дјелатност у систему јавне услуге,
- 29) прати сигурност рада и поузданост дистрибутивне мреже,
- 30) одређује оператору дистрибутивног система нивое дозвољених губитака електричне енергије, те налаже предузимање мјера за подстицање енергетске ефикасности у сврху управљања потражњом,
- 31) налаже оператору дистрибутивног система спровођење мјера за унапређивање квалитета услуга,
- 32) доноси прописе о квалитету снабдијевања, укључујући и накнаде за одступање од прописаних стандарда и прати индикаторе квалитета снабдијевања (квалитет комерцијалних услуга, континуитет испоруке и квалитет напона) дефинисане стандардима квалитета које прописује Регулаторна комисија,
- 33) оператору дистрибутивног система прописује обим и садржај података који се купцу достављају редовно, и по захтјеву купца, те начин и поступак извјештавања, у циљу избора снабдјевача,
- 34) прати улагања у производне и дистрибутивне капацитете с циљем обезбјеђења сигурности снабдијевања,

35) обезбјеђује да у случају одбијања приступа мрежи надлежни оператор дистрибутивног система достави све релевантне информације о мјерама које је потребно предузети за развој мреже,

36) рјешава спорове између учесника на тржишту, у складу с овим законом,

37) обезбјеђује јавност рада и заинтересованим субјектима омогућава приступ информацијама које према прописима и актима Регулаторне комисије немају карактер повјерљивости,

38) приступа рачунима електроенергетских субјеката и прати спровођење обавезе раздвајања рачуна,

39) прописује правила извјештавања, обрасце за доставу података, динамику и начин доставе извјештаја од електроенергетских субјеката,

40) доноси правила за вођење књиговодствених евиденција ради спровођења одредаба овог закона у вези са раздвајањем рачуна,

41) одобрава правила за електронску размјену података на малопродајном тржишту електричне енергије која доносе оператори дистрибутивног система,

42) одлучује о другим питањима, у складу са овим законом и другим прописима у области енергетике, а који се односе на регулисање односа између субјеката на тржишту електричне енергије и вршење надзора.

Овлашћења Регулаторне комисије

Члан 29.

У циљу обављања послова из своје надлежности Регулаторна комисија има овлашћења да:

1) доноси одлуке које су обавезујуће за електроенергетске субјекте,

2) тражи информације од електроенергетских субјеката неопходне за вршење својих надлежности, укључујући образложење за свако одбијање приступа треће стране,

3) врши редовно и ванредно надгледање над радом електроенергетских субјеката, укључујући и увид у пословне рачуне и књиговодствене евиденције електроенергетског субјекта,

4) прати и надзире извршавање обавеза електроенергетских субјеката из издатих дозвола,

5) одлучује у споровима у складу са овим законом,

6) изриче примјерене и сразмјерне казне електроенергетским субјектима који не извршавају обавезе из овог закона, издавањем прекршајног налога у складу са законом којим се уређује прекршајна одговорност и вођење прекршајног поступка,

7) сарађује и размјењује податке са агенцијама и организацијама које се баве заштитом конкуренције.

Акти Регулаторне комисије

Члан 30.

(1) У вршењу својих надлежности Регулаторна комисија доноси опште и појединачне правне акте.

(2) Општи акти, као и појединачни акти који су од значаја за права и обавезе већег броја субјеката, а односе се на регулаторну надлежност, објављују се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(3) Појединачни акти из надлежности Регулаторне комисије су коначни и доносе се у форми одлука, рјешења и закључака.

(4) Општи и појединачни акти из надлежности Регулаторне комисије објављују се на интернет страници Регулаторне комисије.

Управни предмети и управни спор

Члан 31.

(1) Када рјешава о управним стварима које се односе на појединачна права и обавезе електроенергетских субјеката, у складу са овим законом, Регулаторна комисија доноси одлуке у форми рјешења и закључака.

(2) Одлуке из става 1. овог члана су коначне и против њих се може покренути управни спор подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

(3) Тужба којом се покреће управни спор не одгађа извршење оспореног акта.

Рјешавање спорова пред Регулаторном комисијом

Члан 32.

(1) Регулаторна комисија је надлежна да на захтјев странке рјешава спорове између:

- 1) корисника система и оператора дистрибутивног система,
- 2) снабдјевача и крајњих купаца електричне енергије.

(2) Регулаторна комисија одлучује о споровима из става 1. овог члана који се односе на:

- 1) право на снабдијевање електричном енергијом,
- 2) приступ на дистрибутивну мрежу,
- 3) обрачун утрошене електричне енергије,
- 4) обрачун накнаде за неовлашћену потрошњу електричне енергије,
- 5) обуставу испоруке електричне енергије,
- 6) квалитет снабдијевања електричном енергијом.

(3) Регулаторна комисија доноси правилник којим се прописује поступак рјешавања спорова.

Претпоставке за подношење захтјева за рјешавање спора

Члан 33.

(1) Прије подношења захтјева за рјешавање спора Регулаторној комисији, странка је дужна да претходно у писаној форми поднесе приговор електроенергетском субјекту, те покуша мирним путем ријешити спор.

(2) Електроенергетски субјект дужан је да подносиоцу приговора достави одговор са образложењем у писаној форми у року од 15 дана од дана пријема приговора.

(3) Електроенергетски субјект је обавезан да крајњем купцу електричне енергије омогући доступност документацији и подацима у вези са остваривањем права и извршавањем обавеза из закљученог уговора.

(4) Захтјев за рјешавање спора који странка подноси Регулаторној комисији обавезно садржи податке о странкама, предмет захтјева, чињенични опис спора, приједлог за рјешење спора, потпис подносиоца захтјева, а уз захтјев је подносилац дужан да достави доказе на којима заснива захтјев, укључујући и доказ да се претходно обраћао електроенергетском субјекту приговором у писаној форми.

(5) Поступак рјешавања спора пред Регулаторном комисијом може се спровести по правилима скраћеног поступка, а странкама се омогућава изјашњење у писаној форми о тврдњама противне стране.

Одлука о захтјеву за рјешавање спора и тужба

Члан 34.

(1) Одлуке Регулаторне комисије о захтјеву за рјешавање спора су коначне.

(2) Против коначне одлуке Регулаторне комисије из става 1. овог члана странка може покренути управни спор, подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

Обавеза достављања документације и заштита повјерљивих података

Члан 35.

(1) Сви електроенергетски субјекти обавезни су да доставе документацију, податке и информације на тражење Регулаторне комисије који су јој потребни за обављање послова из њене надлежности.

(2) Регулаторна комисија дужна је да чува тајност повјерљивих пословних података који су јој достављени у складу са обавезом из става 1. овог члана.

(3) Регулаторна комисија доноси правилник којим се прописује начин поступања са повјерљивим подацима.

(4) Електроенергетски субјекти дужни су да обезбиједи несметан приступ објектима, постројењима, опреми, те пруже потребне информације и документацију Регулаторној комисији приликом вршења редовног и ванредног надзора.

Сарадња

Члан 36.

(1) Регулаторна комисија, у извршавању послова из своје надлежности, сарађује са органима управе и регулаторним тијелима у Републици Српској и Босни и Херцеговини, субјектима из области енергетике, организацијама и удружењима за заштиту потрошача, међународним организацијама из области енергетике и другим организацијама од интереса за обављање послова Регулаторне комисије, не доводећи при томе у питање своју независност.

(2) За рјешавање питања која према прописима захтијевају заједничко разматрање и одлучивање, Регулаторна комисија може са другим регулаторним комисијама у Босни и Херцеговини закључити споразум, протокол или други обострано прихватљив акт.

ГЛАВА VI

ПРОИЗВОДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Објекти за производњу

Члан 37.

Производња електричне енергије обухвата производњу у термоелектранама, когенеративним постројењима, хидроелектранама и другим електранама које користе обновљиве или друге изворе енергије.

Права произвођача

Члан 38.

(1) Производњу електричне енергије, као електроенергетску дјелатност, у смислу овог закона, може да обавља привредно друштво или предузетник који производи електричну енергију у електранама за које није потребно прибавити концесију у складу са прописима којима се уређује област концесија и обновљивих извора енергије.

(2) Произвођач има право да:

1) користи енергетске изворе које сматра најпогоднијим и најефикаснијим за производни процес, уз примјену техничких захтјева и услова који се односе на заштиту животне средине који су утврђени прописима којима се уређује ова област, као и у условима дозволе,

2) приступа преносној и дистрибутивној мрежи под условима утврђеним прописима о раду преносног, односно дистрибутивног система,

3) продаје произведену електричну енергију на конкурентском тржишту,

4) пружа балансне услуге у складу са својим техничким могућностима.

(3) Активни купци, купци произвођачи, као и грађанске енергетске заједнице имају право да производе електричну енергију превасходно за сопствене потребе у складу са овим законом, законом којим се уређује област обновљивих извора енергије и подзаконским актима.

Обавезе произвођача

Члан 39.

Произвођач електричне енергије има обавезу да:

1) испуњава услове дозволе за производњу електричне енергије, ако је дозвола потребна за обављање дјелатности,

2) примјењује прописе и правила који се односе на рад преносног и дистрибутивног система и функционисање тржишта, прописе који се односе на заштиту конкуренције, као и одлуке надлежних органа,

3) посједује исправан и верификован мјерни уређај који омогућава мјерење произведене електричне енергије, као и електричне енергије која се преузима или испоручује у одговарајућу мрежу,

4) задовољава све техничке и погонске услове, посебно услове прописане одговарајућим мрежним правилима, те техничким и другим прописима и стандардима,

5) задовољава прописане услове који се односе на енергетску ефикасност и заштиту животне средине,

6) поступа у складу са правилима заштите тржишне конкуренције приликом учешћа на тржишту електричне енергије, укључујући забрану неоправданог повлачења електране и забрану неоправданог смањења производње електричне енергије,

7) одржава електране у исправном стању, обезбјеђује њихову погонску спремност и сигурно коришћење, укључујући и информациону безбједност, у складу са техничким и другим прописима и стандардима,

8) понуди према тржишним начелима помоћне услуге у складу с техничким могућностима, као и одговарајућим мрежним правилима и правилима организовања тржишта електричне енергије,

9) пружа помоћне услуге ради остварења системских услуга у складу са техничким могућностима и комерцијалним условима,

10) без накнаде омогући надлежном оператору система слободан приступ опреми у његовом постројењу која се користи за пренос или дистрибуцију електричне енергије у сврху одржавања протока електричне енергије,

11) стави на располагање надлежном оператору система податке потребне за рад система у складу са правилима о раду преносног и дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије, као и прописима којима се уређује коришћење обновљивих извора енергије,

12) преузме балансну одговорност или закључи уговор са балансно одговорном страном,

13) пријави дневни распоред рада ако је укупна инсталисана снага његових електрана већа од 500 kW,

14) доставља Регулаторној комисији податке неопходне за испуњење прописаних обавеза о транспарентности и праћењу тржишта електричне енергије,

15) чува, на период од пет година, све сатне податке о производњи електричне енергије за сваку електрану која има најмање једну производну јединицу инсталисаног капацитета 250 MW или више, те да прикупљене податке стави на располагање надлежним органима у складу са законом,

16) испуњава прописане услове у случају вршења јавне услуге,

17) обезбиједи несметан приступ својим објектима, постројењима и опреми, те пружи потребне информације и документацију Регулаторној комисији.

Производња из обновљивих извора енергије и
подстицајне мјере
Члан 40.

Произвођач који производи електричну енергију користећи обновљиве изворе енергије и у ефикасној когенерацији, може остварити подстицаје за производњу у складу са прописима којима се уређује област обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

Купци-произвођачи
Члан 41.

Купци-произвођачи који производе електричну енергију из обновљивих извора, могу остварити погодности у складу са прописима којима се уређује област обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације.

ГЛАВА VII

ИЗГРАДЊА ЕЛЕКТРАНА

Планирање изградње електрана
Члан 42.

Планирање и изградња нових електрана врши се у складу са Енергетском политиком, стратегијом развоја енергетике, документима просторног уређења и планом развоја електроенергетског сектора.

Изградња и коришћење електрана
Члан 43.

Право на изградњу и коришћење електрана остварује се у складу са објективним, транспарентним и недискриминаторским условима у јавном поступку додјеле концесија, у складу са овим законом и прописима којима се уређују концесије, обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност.

Примјена других прописа
Члан 44.

Електране се граде у складу са прописима којима се планира уређење простора и грађење објеката, заштита животне средине, заштита на раду, технички прописи и стандарди који се односе на ту врсту објеката.

Посебни критеријуми за изградњу електрана

Члан 45.

У поступку додјеле концесија за изградњу и коришћење електрана, поред елемената за израду студије оправданости у складу са прописом којим се уређује политика додјеле концесија, концедент, односно надлежни орган, дужан је да води рачуна о сљедећим критеријумима:

- 1) усклађености са документима просторног уређења донесеним за наведено подручје,
- 2) поузданости и сигурности електроенергетског система,
- 3) конкурентности електране,
- 4) заштити на раду и безбједности људи и имовине,
- 5) заштити животне средине,
- 6) локацији и коришћењу земљишта,
- 7) енергетској ефикасности,
- 8) коришћењу примарних извора енергије,
- 9) техничкој и економско-финансијској способности подносиоца захтјева да реализује изградњу електране,
- 10) усклађености с мјерама које се предузимају у вези са обавезама јавне услуге и заштите крајњих купаца,
- 11) доприносу електране у остваривању укупног удјела електричне енергије из обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи електричне енергије у складу са одговарајућим Планом који доноси Влада,
- 12) доприносу електране смањењу штетних емисија.

ГЛАВА VIII

ДИСТРИБУЦИЈА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ПРИСТУП ДИСТРИБУТИВНОЈ МРЕЖИ

Дистрибутивни систем и оператор дистрибутивног система

Члан 46.

(1) Дистрибутивни систем обухвата електроенергетске мреже средњег и ниског напона, које се простиру од мјеста разграничења са мрежом преноса, односно од мјеста прикључења електране до мјеста прикључења објеката крајњих купаца, те прикључак, опрему, уређаје и осталу инфраструктуру неопходну за функционисање дистрибутивног система.

(2) Оператор дистрибутивног система је правно лице које посједује потребну дозволу и које је одговорно за рад, управљање, одржавање, развој и изградњу дистрибутивног система на одређеном географском подручју и, гдје је то могуће, његових међувеза са другим системима, те за осигурање дуготрајне способности система да задовољи разумну потражњу за дистрибуцијом електричне енергије.

Доступност дистрибутивне мреже

Члан 47.

У циљу несметаног функционисања тржишта електричне енергије на територији Републике Српске дистрибутивна мрежа је доступна свим корисницима на регулисан, транспарентан и недискриминаторски начин, у складу са овим законом.

Програм усклађености

Члан 48.

(1) Оператор дистрибутивног система доноси програм усклађености којим се прописују мјере у циљу спречавања дискриминаторског понашања, начин праћења обавезе запослених у вези са испуњењем тог циља, као и одговарајуће праћење примјене програма усклађености са одредбама чл. 50. и 51. овог закона.

(2) Програм усклађености из става 1. овог члана доставља се Регулаторној комисији.

(3) Оператор дистрибутивног система, уз претходну сагласност Регулаторне комисије, именује независно лице или тијело за праћење извршења програма усклађености, које има приступ свим потребним информацијама оператора дистрибутивног система и повезаних привредних друштава.

(4) Оператор дистрибутивног система, уз претходну сагласност Регулаторне комисије, утврђује услове и трајање мандата тијела или лица из става 3. овог члана.

(5) Лице или тијело задужено за праћење извршења програма усклађености израђује и доставља Регулаторној комисији годишњи извјештај о извршењу програма усклађености, у роковима које одређује Регулаторна комисија, те извјештај објављује на интернет страници оператора дистрибутивног система.

Обављање дјелатности дистрибуције

Члан 49.

(1) За управљање, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном географском подручју одговоран је оператор дистрибутивног система.

(2) Оператор дистрибутивног система обавља дјелатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом у складу са условима из дозволе за обављање дјелатности.

(3) Оператор дистрибутивног система дужан је да омогући пренос електричне енергије кроз дистрибутивну мрежу у складу са закљученим уговорима са корисницима мреже, уз управљање дистрибутивном мрежом, а све у складу са техничким могућностима мреже.

(4) Оператор дистрибутивног система уговором уређује права и обавезе са електроенергетским субјектима у складу са одредбама овог закона и другим прописима.

(5) Оператору дистрибутивног система није дозвољено да тргује електричном енергијом, осим купопродаје за покривање губитака у дистрибутивној мрежи и енергије дебаланса за ове сврхе.

(6) Оператору дистрибутивног система није дозвољено да предузима мјере које доводе до нарушавања конкуренције.

Вертикално интегрисани субјект и раздвајање оператора дистрибутивног система Члан 50.

(1) Вертикално интегрисани субјект је електроенергетски субјект или група електроенергетских субјеката или повезана лица, у којем исто лице има директну или индиректну контролу и субјект или група субјеката која обавља најмање једну од дјелатности преноса или дистрибуције електричне енергије и најмање једну од дјелатности производње или снабдијевања електричном енергијом.

(2) Ако је оператор дистрибутивног система дио вертикално интегрисаног субјекта, дужан је да буде независан у односу на друге дјелатности које нису повезане са дистрибуцијом, најмање у смислу свог правног облика, организације и доношења одлука.

(3) Независност оператора дистрибутивног система из става 2. овог члана не обухвата обавезу да се власништво над средствима за дистрибуцију електричне енергије одвоји од вертикално интегрисаног субјекта.

(4) Независност оператора дистрибутивног система обезбјеђује се на сљедећи начин:

1) лицима одговорним за руковођење оператором дистрибутивног система није дозвољено да учествују у раду органа вертикално интегрисаног субјекта, који су директно или индиректно одговорни за свакодневни рад производње електричне енергије и снабдијевања и трговине електричном енергијом,

2) предузимањем одговарајућих мјера које ће обезбиједити да лица одговорна за руковођење оператором дистрибутивног система поступају професионално и на начин који им омогућава независност у раду,

3) оператор дистрибутивног система доноси одлуке независно од вертикално интегрисаног електроенергетског субјекта, о питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже,

4) оператор дистрибутивног система обавезан је да има на располагању одговарајуће финансијске, техничке, материјалне и људске ресурсе за обављање дјелатности.

(5) Оператор дистрибутивног система који је дио вертикално интегрисаног субјекта, својом регистрованом дјелатношћу, сједиштем, комуникацијама, пословним именом и обиљежјем, те пословним простором, не може доводити до забуне у вези са одвојеним идентитетом електроенергетског субјекта за снабдијевање који је дио истог вертикално интегрисаног субјекта.

Права вертикално интегрисаног субјекта Члан 51.

(1) Вертикално интегрисани субјект одобрава годишњи план пословања и прописује општи ниво задужености оператора дистрибутивног система, те прати извршење плана пословања и инвестиција.

(2) Вертикално интегрисаном субјекту није дозвољено да даје упутства у вези са свакодневним обављањем послова, нити на појединачне инвестиционе одлуке оператора дистрибутивног система, ако су у оквиру одобреног финансијског плана.

(3) Вертикално интегрисани субјект може контролисати извршење плана пословања, укључујући и план инвестиција, доношење интерних техничких прописа, утврђивања пословних политика и друга права чијом примјеном се обезбјеђује заштита интереса унутар вертикално интегрисаног субјекта у мјери у којој се не нарушава независност оператора дистрибутивног система из члана 50. овог закона.

Обавезе оператора дистрибутивног система

Члан 52.

Оператор дистрибутивног система дужан је да:

1) управља, одржава и развија дистрибутивни систем којим се осигурава дугорочна способност система да задовољи реалне потребе за дистрибуцијом електричне енергије и економичним коришћењем дистрибутивне мреже,

2) изради планове развоја и инвестиција у дистрибутивном систему,

3) обезбиједи усклађеност погона дистрибутивне мреже са преносном мрежом, те прикљученим постројењима корисника дистрибутивног система,

4) обрачуна и наплати накнаду за коришћење дистрибутивне мреже, накнаду за прикључење, накнаду по основу пружања нестандартних услуга и накнаду по основу обрачунате неовлашћене потрошње,

5) обезбиједи исправност и поузданост мјерења електричне енергије на мјесту примопредаје са корисницима дистрибутивног система и интерним мјерним мјестима произвођача прикључених на дистрибутивну мрежу,

6) врши контролу исправности прикључка и мјерног мјеста,

7) утврђује и документује неовлашћену потрошњу електричне енергије и врши обрачун накнаде за неовлашћено преузету електричну енергију,

8) кориснику система достави записник, потврду или обавјештење о свим радњама предузетим на прикључку и мјерном мјесту, као што су контрола исправности, замјена или верификација мјерног уређаја и обустава испоруке,

9) прикупи, обради и достави надлежним субјектима податке о регистрованим енергетским величинама на мјесту примопредаје са корисницима дистрибутивног система и интерним мјерним мјестима произвођача прикључених на дистрибутивну мрежу,

10) пропише услове за прикључење објеката корисника дистрибутивне мреже, у складу са законом, подзаконским актима, техничким прописима и стандардима,

11) изгради прикључак корисника дистрибутивног система и обезбиједи услове у дистрибутивној мрежи за њихово прикључење,

12) дефинише критеријуме оправданости, покрића и подјеле трошкова техничке адаптације и јачања дистрибутивне мреже неопходне за интеграцију нових електрана које користе обновљиве изворе енергије у дистрибутивну мрежу и објављује их у одговарајућој форми,

13) пружи информације о захтјеву за прикључење корисника дистрибутивног система, са јасним и детаљним прорачуном трошкова прикључења, реалним временским роком за обраду захтјева, изградњу прикључка и прикључење на дистрибутивну мрежу,

14) омогући приступ дистрибутивној мрежи корисницима, према регулисаним, транспарентним и недискриминаторским принципима,

15) осигура недискриминаторски приступ према корисницима дистрибутивног система у односу на повезана привредна друштва унутар вертикално интегрисаног субјекта,

16) обезбиједи приоритете у приступу мрежи и распоређивању и надзирању рада цијелог система произвођачима који производе електричну енергију из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, у складу са прописима, уважавајући техничка ограничења електроенергетског система,

17) планира и набави електричну енергију за покривање дистрибутивних губитака и балансирање у складу са транспарентним, недискриминаторским и тржишним принципима,

18) уређује сопствену балансну одговорност код набавке дистрибутивних губитака,

19) води регистар баланских група,

20) прати губитке у дистрибутивној мрежи и предузима мјере за њихово смањење,

21) прати, евидентира, анализира и примјењује мјере на побољшању параметара квалитета снабдијевања,

22) прати и израђује извјештаје о сигурности снабдијевања у дистрибутивном систему,

23) достави податке оператору система подстицаја о количинама произведене и испоручене електричне енергије произвођача у систему подстицаја,

24) изради стандардне профиле оптерећења крајњих купаца, који не посједују мјерне уређаје за регистрацију сатног оптерећења,

25) одржава ажурну базу података о крајњим купцима и њиховим снабдјевачима за сва мјеста испоруке са свог система,

26) достави мјерне податке снабдјевачу о потрошњи купаца које он снабдијева, на бази измјерених вриједности или стандардних профила оптерећења,

27) једном годишње, најкасније до 31. марта текуће године, утврди листу купаца који испуњавају услове за статус малог купца на основу остварене потрошње у претходној календарској години, или података из финансијског или другог релевантног извјештаја које му достави купац, те да о томе обавијести мале купце и јавног снабдјевача,

28) води регистар обрачунских мјерних мјеста баланских група и достави податке неопходне за администрацију тржишта надлежним субјектима, у складу са прописима којима се уређује организација тржишта електричне енергије,

29) планира потребе за електричном енергијом и израђује билансе потрошње електричне енергије и снаге у дистрибутивном систему,

30) доставља податке о будућим потребама за електричном енергијом надлежним субјектима,

31) утврђује техничке захтјеве за увођење напредних мјерних система,

- 32) организује посебне организационе јединице за рјешавање приговора и жалби и информисање корисника система,
- 33) води евиденције и израђује извјештаје о рјешавању приговора и жалби корисника система,
- 34) доставља податаке о производњи електричне енергије електрана прикључених на дистрибутивну мрежу субјекту надлежном за издавање гаранција о поријеклу,
- 35) предузима мјере да би омогућио корисницима система кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама које се односе на њихова права,
- 36) примјењује мјере за побољшање енергетске ефикасности,
- 37) примјењује мјере заштите животне средине,
- 38) уведе правила за електронску размјену података на малопродајном тржишту електричне енергије која укључују стандардни формат за чување података, те да их учини доступним свим снабдјевачима на једнак и недискриминаторски начин,
- 39) примјењује мјере које се односе на информациону безбједност,
- 40) спроводи промјену снабдјевача у складу са одредбама овог закона,
- 41) реализује друге обавезе у складу са условима утврђеним дозволом за обављање дјелатности.

Израда планова развоја дистрибутивне мреже

Члан 53.

- (1) Оператор дистрибутивног система сваке три године, најкасније до 30. новембра текуће године, доноси и јавно објављује десетогодишњи план развоја, уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије, који је усклађен са Стратегијом развоја енергетског сектора Републике Српске, планом развоја преносне мреже, документима просторног уређења и захтјевима корисника за прикључење на дистрибутивну мрежу.
- (2) Оператор дистрибутивног система, најкасније до 31. децембра текуће године, доноси и јавно објављује годишњи и трогодишњи план инвестиција, усклађен са потребама корисника мреже, десетогодишњим планом развоја дистрибутивне мреже, планом инвестиција преносног система и просторно-планским документима.
- (3) Трогодишњи план инвестиција из става 2. овог члана доноси се уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије.
- (4) План инвестиција садржи:
 - 1) тренутно стање и степен коришћења елемената дистрибутивне мреже,
 - 2) процјену потреба за додатним капацитетима, узимајући у обзир и развој дистрибуиране производње, мјере енергетске ефикасности, примјену нових технологија и друго,
 - 3) преглед већих електроенергетских објекта чија је изградња и реконструкција предвиђена у планском периоду,
 - 4) циљеве квалитета снабдијевања, посебно у дијелу који се односи на континуитет и квалитет испоруке,
 - 5) циљеве заштите животне средине,
 - 6) план одржавања елемената дистрибутивне мреже, са циљем повећања сигурности и квалитета снабдијевања,
 - 7) начин примјене система напредних мјерења,

- 8) процјена потреба информационе безбједности,
- 9) остале податке од значаја за извршење плана инвестиција.

(5) Приликом израде планова развоја и планова инвестиција из ст. 1. и 2. овог члана, оператор дистрибутивног система узима у обзир мјере енергетске ефикасности, управљања потрошњом и интеграције дистрибуиране производње, којима се може одгодити потреба за повећањем капацитета дистрибутивне мреже.

Накнаде за пружање услуга оператора дистрибутивног система

Члан 54.

(1) Оператор дистрибутивног система остварује приходе потребне за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, по основу:

- 1) накнаде за коришћење дистрибутивне мреже (дистрибутивна мрежна тарифа),
- 2) накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу,
- 3) накнаде за пружање нестандартних услуга корисницима дистрибутивног система.

(2) Накнаде из става 1. овог члана су регулисане и оператору дистрибутивног система није дозвољено да примијени друге износе накнаде за коришћење дистрибутивне мреже, накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу или веће накнаде за пружање нестандартних услуга од оних које је одредила или на које је сагласност дала Регулаторна комисија.

Накнада за коришћење дистрибутивне мреже

Члан 55.

(1) Регулаторна комисија доноси методологију за утврђивање накнаде за коришћење дистрибутивне мреже (дистрибутивна мрежна тарифа), засновану на начелима:

- 1) пропорционалности и недискриминације,
- 2) јавних и недискриминаторских критеријума за признавање трошкова,
- 3) подстицања ефикасног коришћења дистрибутивне мреже,
- 4) фер баланса између квалитета услуге и цијене коју плаћају корисници мреже,
- 5) забране унакрсне субвенције између различитих група корисника мрежа,
- 6) подстицања повећања ефикасности рада оператора дистрибутивног система, повећање сигурности снабдијевања, укључујући и информациону безбједност, интеграције тржишта и примјене савремених технологија,
- 7) одрживог инвестирања у дистрибутивну мрежу.

(2) Начин обрачуна и износ накнаде за коришћење дистрибутивне мреже и висине тарифних ставова по категоријама потрошње и групама купаца утврђује Регулаторна комисија, на приједлог оператора дистрибутивног система, а на основу методологије за утврђивање накнаде за коришћење дистрибутивне мреже из става 1. овог члана.

(3) Тарифни ставови за коришћење дистрибутивне мреже су јединствени на цијелој територији Републике Српске.

(4) Регулаторна комисија прописује начин поравнања разлике између прихода остварених примјеном јединствених тарифних ставова и одобрених прихода оператора дистрибутивног система.

Накнада за прикључење на дистрибутивну мрежу

Члан 56.

(1) Регулаторна комисија доноси методологију за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу.

(2) Структуру и износ накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу, према врсти и типу прикључка за поједине категорије потрошње, утврђује Регулаторна комисија, на приједлог оператора дистрибутивног система, а на основу методологије из става 1. овог члана.

(3) Начин обрачуна и износи накнаде за прикључење јавно се објављују на интернет страници оператора дистрибутивног система и јединствено се примјењују на територији Републике Српске.

Накнада за пружање нестандартних услуга

Члан 57.

(1) Нестандардне услуге оператора дистрибутивног система обухватају све појединачне услуге према корисницима система, које оператор дистрибутивног система пружа на захтјев купца, односно корисника система или услуге, а које нису обухваћене накнадама из члана 54. став 1. т. 1) и 2) овог закона.

(2) Висину накнаде за пружање нестандартних услуга утврђују оператори дистрибутивног система у јединственом износу, уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије.

(3) Висина накнаде за нестандартне услуге јавно се објављује на интернет страници оператора дистрибутивног система и јединствено се примјењује на територији Републике Српске.

(4) Накнада за пружање нестандартних услуга може да обухвати и друге објективне трошкове који могу настати у поступку пружања нестандартних услуга, укључујући и услуге других надлежних органа и тијела, а чија висина се не може предвидјети и исказати у смислу става 2. овог члана.

Извјештавање

Члан 58.

Оператор дистрибутивног система периодично, према динамици, обиму и начину који одреди Регулаторна комисија, доставља извјештаје Регулаторној комисији, који се посебно односе на:

- 1) техничке податке дистрибутивне мреже,
- 2) податке о корисницима дистрибутивног система, укључујући и податке о промјени снабдјевача,
- 3) податке о набавци и продаји електричне енергије на дистрибутивној мрежи,

- 4) податке о оствареним дистрибутивним губицима и набавци електричне енергије за ове потребе,
- 5) податке о оптерећењу дистрибутивне мреже,
- 6) податке о прикључцима на дистрибутивну мрежу,
- 7) показатеље квалитета снабдијевања електричном енергијом,
- 8) финансијске показатеље пословања,
- 9) остале податке у складу са актима Регулаторне комисије.

Тајност података

Члан 59.

(1) Оператор дистрибутивног система је обавезан да обезбиједи тајност повјерљивих података које добија од других електроенергетских субјеката и купаца, осим ако се посебним прописом не захтијева јавно објављивање одређених података или њихова достава надлежним тијелима.

(2) Подаци о могућностима коришћења дистрибутивне мреже су јавни.

Пристап дистрибутивној мрежи

Члан 60.

(1) Оператор дистрибутивног система дужан је да омогући пристап дистрибутивној мрежи корисницима система по регулисаним цијенама на транспарентан и недискриминаторски начин.

(2) Оператор дистрибутивног система може одбити пристап мрежи због ограничених капацитета, погонских сметњи или преоптерећености система и због угрожености рада система.

(3) Оператор дистрибутивног система одбија пристап мрежи кориснику система (произвођачу) који не посједује дозволу за обављање електроенергетске дјелатности када је, у складу са овим законом, обавезно њено посједовање.

(4) Корисника дистрибутивног система, којем је одбијен пристап мрежи, оператор дистрибутивног система обавезно информише о разлозима одбијања приступа, који су објективни, недискриминаторски, те детаљно образложени.

(5) Корисник дистрибутивног система, којем је одбијен пристап мрежи или је незадовољан условима приступа, може поднијети жалбу Регулаторној комисији.

Директан вод

Члан 61.

(1) Када произвођач електричне енергије и крајњи купац намјеравају да закључе уговор о испоруци, а немају могућност приступа мрежи, могу изградити директан вод, уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије.

(2) Произвођач може директним водом снабдијевати властите пословне објекте и објекте сопствене потрошње електране.

Квалитет снабдијевања

Члан 62.

- (1) Квалитет снабдијевања електричном енергијом обухвата:
 - 1) континуитет испоруке,
 - 2) квалитет напона у дистрибутивној мрежи,
 - 3) комерцијални квалитет услуга.
- (2) Регулаторна комисија доноси правилник, којим се прописују:
 - 1) показатељи квалитета снабдијевања,
 - 2) начин мјерења, прикупљања и обраде показатеља квалитета снабдијевања,
 - 3) постепено увођење општих, минималних и гарантованих стандарда квалитета снабдијевања,
 - 4) постепено увођење финансијске компензације купцу након увођења гарантованих стандарда квалитета снабдијевања,
 - 5) начин, динамика и садржај извјештавања Регулаторне комисије,
 - 6) садржај годишњег извјештаја о квалитету снабдијевања који припрема оператор дистрибутивног система.
- (3) Оператор дистрибутивног система дужан је да:
 - 1) одржава и унапређује ниво квалитета снабдијевања,
 - 2) врши мјерење квалитета напона у дистрибутивној мрежи,
 - 3) води евиденције података потребних за утврђивање параметара квалитета снабдијевања,
 - 4) прати показатеље квалитета снабдијевања.
- (4) Оператор дистрибутивног система, најкасније до 31. марта текуће године, дужан је да изради и јавно објави извјештај о квалитету снабдијевања за претходну годину.

Дистрибутивна мрежна правила

Члан 63.

- (1) Погон и начин вођења дистрибутивне мреже у електроенергетском систему уређује се дистрибутивним мрежним правилима.
- (2) Дистрибутивним мрежним правилима прописују се:
 - 1) технички и други услови за прикључак корисника на мрежу,
 - 2) технички и други услови за сигуран погон електроенергетског система ради поузданог снабдијевања електричном енергијом,
 - 3) квалитет напона и дозвољена одступања параметара квалитета напона,
 - 4) технички услови за приступ дистрибутивној мрежи,
 - 5) планирање погона и управљање дистрибутивном мрежом,
 - 6) поступци при погону дистрибутивне мреже у случају поремећених радних режима, више силе и других ванредних околности,
 - 7) начин спровођења ограничења испоруке у случају недостатка електричне енергије у електроенергетском систему,
 - 8) методологија и критеријуми за планирање развоја дистрибутивне мреже,
 - 9) технички захтјеви за склопне апарате који се користе у дистрибутивној мрежи,

10) технички захтјеви за опремање обрачунског мјерног мјеста корисника система,

11) технички захтјеви за управљање потрошњом у дистрибутивном систему,

12) технички и други услови за међусобно повезивање и рад мрежа,

13) начин вршења контроле напона у дистрибутивној мрежи,

14) начин утврђивања стандардних профила оптерећења,

15) друга питања од значаја за рад дистрибутивног система.

(3) Дистрибутивна мрежна правила усаглашено доносе оператори дистрибутивног система, уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије.

(4) Дистрибутивна мрежна правила се јединствено примјењују на територији Републике Српске и усклађена су са правилима које доноси оператор преносног система и општеприхваћеним међународним правилима која се односе на електроенергетске системе.

Ограничење преноса кроз дистрибутивну мрежу

Члан 64.

Пренос електричне енергије посредством дистрибутивне мреже оператор дистрибутивног система може ограничити само у сљедећим случајевима:

1) из разлога сигурности електроенергетског система,

2) извођења планираних радова на одржавању,

3) из разлога сигурности људи и имовине,

4) када то захтијевају прописи о заштити животне средине,

5) када је угрожен систем производње електричне енергије.

Затворени дистрибутивни систем електричне енергије

Члан 65.

(1) Затворени дистрибутивни систем је систем преко којег се дистрибуира електрична енергија на географски ограниченој индустријској зони, трговачкој зони или зони заједничких услуга:

1) ако је пословање или производни процес корисника тог система из специфичних и сигурносних разлога повезан,

2) ако се електрична енергија првенствено дистрибуира власнику или оператору система, њиховим повезаним лицима и другим корисницима система.

(2) Регулаторна комисија издаје дозволу за обављање дјелатности и рад затвореног дистрибутивног система.

(3) Корисници чији су објекти прикључени на затворени дистрибутивни систем не могу бити дискриминисани у односу на кориснике других дистрибутивних система у вези са испоруком и снабдијевањем електричном енергијом.

Повјеравање обављања дјелатности дистрибуције и
управљања затвореним дистрибутивним системом

Члан 66.

(1) Уколико власник затвореног дистрибутивног система нема интерес за обављање дјелатности дистрибуције и управљања затвореним дистрибутивним системом, Регулаторна комисија доноси одлуку којом одређује територијално надлежног оператора дистрибутивног система за обављање дјелатности дистрибуције и управљања затвореним дистрибутивним системом.

(2) У случају из става 1. овог члана, власник електроенергетских објеката унутар затвореног дистрибутивног система дужан је да територијално надлежном оператору дистрибутивног система преда на коришћење и управљање своје електроенергетске објекте.

(3) Оператор дистрибутивног система који преузима управљање затвореним дистрибутивним системом и власник затвореног дистрибутивног система, уговором уређују питања у вези са накнадом за уступање, закуп или продају затвореног дистрибутивног система.

Цијена коришћења затвореног дистрибутивног система

Члан 67.

(1) Регулаторна комисија одобрава методологију за обрачун цијене коришћења затвореног дистрибутивног система на приједлог оператора тог система.

(2) Регулаторна комисија може оператора затвореног дистрибутивног система ослободити обавезе да се електрична енергија за покриће губитака у дистрибутивној мрежи набавља на транспарентан и недискриминаторски начин и по тржишним условима.

(3) Тарифу за коришћење затвореног дистрибутивног система утврђује оператор затвореног дистрибутивног система, а одобрава Регулаторна комисија, на основу методологије из става 1. овог члана.

(4) Оператор затвореног дистрибутивног система обавјештава своје кориснике о цијени коришћења затвореног дистрибутивног система из става 3. овог члана.

(5) Корисник затвореног дистрибутивног система има право на приговор Регулаторној комисији на услове приступа и коришћења система, као и на тарифу.

Одговорности оператора затвореног дистрибутивног система електричне енергије

Члан 68.

Оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије одговоран је за:

- 1) сигуран и поуздан рад затвореног дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије,
- 2) недискриминаторски и економичан приступ затвореном дистрибутивном систему,
- 3) испуњење рационалних захтјева за повећање снаге свог система,

- 4) изградњу прикључка корисника затвореног дистрибутивног система,
- 5) давање информација енергетским субјектима и корисницима дистрибутивног система које су потребне за ефикасан приступ затвореном дистрибутивном систему, на принципима транспарентности и недискриминације,
- 6) исправност и поузданост мјерења електричне енергије на мјестима примопредаје са корисницима затвореног дистрибутивног система.

Дужност оператора затвореног дистрибутивног система електричне енергије

Члан 69.

Оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:

- 1) одржава мрежу,
- 2) донесе правила о раду затвореног дистрибутивног система,
- 3) израђује план инвестиција затвореног дистрибутивног система, усклађен са потребама корисника система,
- 4) примјењује цијену коришћења затвореног дистрибутивног система одређену у складу са овим законом,
- 5) објави услове и цијене прикључења на затворени дистрибутивни систем сходно одредбама правилника о прикључењу на дистрибутивни систем,
- 6) прати губитке у затвореном дистрибутивном систему и доноси план за смањење губитака у систему,
- 7) набави енергију за надокнаду губитака у својој мрежи,
- 8) корисницима затвореног дистрибутивног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације,
- 9) обезбиједи повјерљивост комерцијално осјетљивих информација добијених током обављања дјелатности и да информације које могу обезбиједити предност на тржишту објављује на недискриминаторски начин,
- 10) прикупља и објављује податке и информације неопходне за испуњавање прописаних обавеза о питању транспарентности и праћења тржишта електричне енергије,
- 11) доставља податке оператору система неопходне за администраирање тржишта електричне енергије у складу са правилима о раду тржишта електричне енергије на основу измјерених вриједности или израчунатих на основу профила потрошње,
- 12) доставља податке снабдјевачу за купце унутар затвореног дистрибутивног система који се налазе на његовом дистрибутивном подручју, на основу измјерених вриједности или израчунатих на основу профила потрошње,
- 13) предузима прописане мјере безбједности,
- 14) предузима мјере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине,
- 15) Регулаторној комисији доставља све податке о произведеној електричној енергији,
- 16) уређује друга питања неопходна за рад затвореног дистрибутивног система.

Правила о раду затвореног дистрибутивног система електричне енергије

Члан 70.

(1) Оператор затвореног дистрибутивног система дужан је да се придржава правила о раду система на који је прикључен.

(2) Оператор затвореног дистрибутивног система, правилима о раду затвореног дистрибутивног система електричне енергије може да уреди специфичности свог система у вези са:

- 1) безбједношћу погона,
- 2) техничким условима за прикључење на затворени дистрибутивни систем,
- 3) приступом затвореном дистрибутивном систему,
- 4) правилима о мјерењу са дефинисаном потребном мјерном опремом, критеријумима за избор класе тачности мјерног уређаја и карактеристика пратећих уређаја и опреме, у зависности од положаја мјерног мјеста у систему и врсте корисника система,

- 5) коришћењем и одржавањем објеката,

- 6) поступцима у случају поремећаја у раду,

- 7) другим питањима неопходним за рад затвореног дистрибутивног система.

(3) Правила из става 1. овог члана доноси оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије, уз претходно прибављену сагласност Регулаторне комисије.

(4) Правила из става 1. овог члана објављују се на интернет страници оператора затвореног дистрибутивног система електричне енергије.

ГЛАВА IX СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

Снабдијевање

Члан 71.

(1) Снабдијевање електричном енергијом врши се у складу са овим законом, општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом и уговором који закључују снабдјевач и купац, те другим подзаконским актима донесеним на основу овог закона.

(2) Крајњи купци електричне енергије имају право да слободно бирају свог снабдјевача на тржишту.

(3) Снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом у Републици Српској може да обавља електроенергетски субјект који има одговарајућу дозволу за обављање дјелатности издату од Регулаторне комисије у складу са овим законом, као и снабдјевач који има одговарајућу дозволу издату од других регулаторних комисија у БиХ.

(4) Снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом може да обавља и произвођач који има дозволу за обављање дјелатности снабдијевања и трговине електричном енергијом, у складу са овим законом.

(5) Снабдјевач крајњих купаца електричном енергијом обавља дјелатност снабдијевања у складу са овим законом, подзаконским актима донесеним на основу њега и условима прописаним дозволом за обављање дјелатности.

Јавно снабдијевање

Члан 72.

(1) У циљу обезбјеђења универзалне услуге снабдијевања електричном енергијом малих купаца и домаћинстава који нису изабрали снабдјевача на тржишту, Влада, на основу извјештаја из члана 28. став 1. тачка 12) овог закона, доноси одлуку којом одређује јавног снабдјевача.

(2) Универзална услуга коју обавља јавни снабдјевач из става 1. овог члана обавља се као јавна услуга снабдијевања према регулисаним условима оним купцима који имају право на јавно снабдијевање и који слободно изаберу или по аутоматизму користе такав начин снабдијевања, по лако упоредивим, недискриминаторским и транспарентним цијенама.

(3) Влада доноси одлуку из става 1. овог члана на ограничен период, најдуже на период до пет година, а на основу критеријума који се односе на тржишно учешће у снабдијевању крајњих купаца у Републици Српској, као и техничких, организационих и материјално-финансијских могућности за обављање јавног снабдијевања.

(4) Влада, на основу извјештаја из члана 28. став 1. тачка 12) овог закона, периодично преиспитује оправданост постојања обавезе јавног снабдијевања електричном енергијом.

(5) Јавни снабдјевач дужан је да, у циљу осигурања потребних услова за редовно и сигурно снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом који имају право на јавно снабдијевање, набавља потребну електричну енергију у конкурентском поступку (аукција, јавни оглас, организовано тржиште и слично).

(6) Јавни снабдјевач дужан је да Регулаторној комисији доставља све потребне податке и доказе о цијени електричне енергије за јавно снабдијевање, набављеној у складу са ставом 5. овог члана.

(7) Ради спречавања обуставе снабдијевања електричном енергијом, јавни снабдјевач својом пословном политиком наплате може предвидјети могућност да крајњи купци плате доспјеле обавезе за испоручену електричну енергију у ратама.

Право на јавно снабдијевање

Члан 73.

(1) Купац из категорије потрошње домаћинства или мали купац, ако не изабере другог снабдјевача или остане без снабдјевача, има право на јавно снабдијевање, о чему закључује уговор са јавним снабдјевачем.

(2) Уговор о снабдијевању између јавног снабдјевача и крајњег купца је уговор о потпуном снабдијевању.

(3) Купац из става 1. овога члана, који остане без снабдјевача због раскида уговора због неизвршавања обавезе плаћања испоручене електричне енергије стиче право на јавно снабдијевање:

1) након измирења обавеза или регулисања обавеза са претходним снабдјевачем на неки други начин (споразум о измирењу дуга, репрограм уз одређене гаранције и слично), о чему претходни снабдјевач обавјештава оператора дистрибутивног система, или

2) до доношења коначне одлуке надлежног органа у случају да је покренут спор због оспоравања оправданости дуга.

Резервно снабдијевање

Члан 74.

(1) Купци, осим малих купаца и купаца из категорије потрошње домаћинства из Републике Српске, који се снабдијевају на отвореном тржишту имају право на резервно снабдијевање електричном енергијом код резервног снабдјевача, у случају:

- 1) стечаја или ликвидације снабдјевача који их је до тада снабдијевао,
- 2) престанка или одузимања дозволе снабдјевачу који их је до тада снабдијевао.

(2) Купци из става 1. овога члана имају право на резервно снабдијевање најдуже до 60 дана.

Резервни снабдјевач

Члан 75.

(1) Влада, уз прибављено мишљење Регулаторне комисије, одређује снабдјевача који ће обављати резервно снабдијевање на територији Републике Српске (у даљем тексту: резервни снабдјевач).

(2) Влада доноси одлуку из става 1. овог члана, на период до двије године, а на основу критеријума који се односе на тржишно учешће у снабдијевању крајњих купаца у Републици Српској, као и техничке, организационе и материјално-финансијске могућности за обављање резервног снабдијевања.

Откуп електричне енергије из обновљивих извора енергије

Члан 76.

Снабдјевачи крајњих купаца обавезни су да преузму и откупе удио електричне енергије произведене коришћењем обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији у складу са прописима којима се уређује област производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији.

Општи услови за испоруку и снабдијевање

Члан 77.

Регулаторна комисија доноси опште услове за испоруку и снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом (у даљем тексту: општи услови), којима се прописују:

- 1) права и обавезе оператора дистрибутивног система, корисника система, снабдјевача и крајњег купца, укључујући и купца-произвођача и активног купца,
- 2) услови и начин приступа и коришћења електродистрибутивне мреже,
- 3) услови и начин издавања електроенергетске сагласности за прикључење нових, односно повећање прикључне снаге постојећих корисника система, укључујући и мјеста за пуњење или снабдијевање електричних возила,

- 4) садржај и начин закључивања уговора о прикључењу, односно повећању прикључне снаге корисника система,
- 5) услови, начин и рокови закључивања уговора о снабдијевању електричном енергијом, обавезе снабдјевача при снабдијевању крајњих купаца електричном енергијом и обавезе крајњих купаца,
- 6) услови, начин и рокови закључивања уговора о приступу са корисницима система,
- 7) начин мјерења и утврђивања потрошње електричне енергије и размјене података,
- 8) обавезе у вези са заштитом мјерних уређаја од неовлашћеног приступа,
- 9) начин обрачуна и услови плаћања електричне енергије,
- 10) услови и начин обуставе испоруке електричне енергије,
- 11) субјекти којима се не може обуставити испорука електричне енергије због неплаћања,
- 12) услови, начин, мјере и редослијед ограничења испоруке електричне енергије у случају угрожене сигурности снабдијевања,
- 13) приоритети за испоруку електричне енергије у случају угрожене сигурности снабдијевања,
- 14) начин утврђивања количине и снаге неовлашћено утрошене електричне енергије, као и начин обрачуна и наплате неовлашћено утрошене електричне енергије,
- 15) услови и начин прикључења електроенергетских објеката, градилишта и привремених објеката,
- 16) услови и начин пружања услуге снабдијевања електричном енергијом мјеста за пуњење електричних возила,
- 17) начин рјешавања приговора и жалби корисника система,
- 18) начин обавјештавања крајњих купаца у случају обуставе и ограничења испоруке електричне енергије,
- 19) друге односе између оператора дистрибутивног система и корисника дистрибутивног система, као и односе између снабдјевача и купаца електричне енергије.

Уговор о снабдијевању
Члан 78.

- (1) Уговором о снабдијевању крајњих купаца уређују се права и обавезе између снабдјевача и крајњег купца електричне енергије.
- (2) Уговор из става 1. овог члана садржи, поред општих елемената утврђених законом којим се уређују облигациони односи, и сљедеће елементе:
 - 1) податке и адресу снабдјевача, укључујући и интернет страницу,
 - 2) права и обавезе у вези са снагом и количином електричне енергије,
 - 3) динамику снабдијевања,
 - 4) врсту и ниво квалитета понуђених услуга у складу са прописима,
 - 5) права и обавезе снабдјевача и крајњег купца у случају неиспуњавања обавеза и у случају привремене обуставе испоруке,
 - 6) рок на који се уговор закључује, права и обавезе у случају раскида уговора, те податак о трошковима одустајања од уговора,

7) цијене снабдијевања, начин обрачуна и услове плаћања преузете електричне енергије,

8) начин информисања купца о промјени цијена и других услова снабдијевања електричном енергијом,

9) начин рјешавања спорова,

10) информације које се односе на права купаца, укључујући и рјешавање приговора и све информације које се на ово односе (које су јасно видљиве и на рачуну за електричну енергију и на интернет страници снабдјевача),

11) мјере заштите крајњих купаца у вези са закључивањем уговора и условима који треба да буду коректни и унапријед познати,

12) друге елементе у зависности од специфичности и врсте услуга које пружа снабдјевач.

(3) Снабдјевач је дужан да о елементима из става 2. тачка 4) овог члана на прикладан начин обавијести купца прије закључивања уговора, или у специфичним случајевима предложи посебне одредбе у уговору које дефинишу елементе услуге.

(4) Није дозвољено да се уговором о снабдијевању купцу ускрати или отежа право на раскид, односно отказ уговора, због коришћења права на промјену снабдјевача, нити се могу наметати додатне финансијске обавезе по том основу.

(5) Услови за закључење и садржај уговора о снабдијевању уређују се општим условима из члана 77. овог закона.

Услуге пуњења електричних возила

Члан 79.

(1) Услуге пуњења електричних возила могу пружати снабдјевачи крајњих купаца или власници јавних мјеста или лица која управљају јавним мјестима, без обавезе прибављања дозволе за снабдијевање електричном енергијом.

(2) Пружаоци услуга пуњења електричних возила из става 1. овог члана дужни су да се евидентирају код Регулаторне комисије.

(3) Услуге пуњења електричних возила на јавним мјестима пружају се на ад хок основи, без закључења посебног уговора са пружаоцем услуга пуњења.

(4) Услуге пуњења електричних возила на јавним мјестима могу се корисницима пружати и на уговорној основи, укључујући пружање услуга у име и за рачун других пружалаца услуга.

(5) Цијене које наплаћују власници јавних мјеста за пуњење морају бити оправдане, лако и јасно упоредиве и недискриминаторске.

(6) Оператор дистрибутивног система на недискриминаторској основи сарађује са лицима која уграђују или управљају јавно доступним мјестима за пуњење.

(7) Пружалац услуга пуњења електричних возила, на тражење Регулаторне комисије, дужан је доставити податке и информације који су јој потребни за обављање послова из њене надлежности.

Технички захтјеви за мјеста за пуњење електричних возила

Члан 80.

(1) Јавно доступна мјеста за пуњење електричних возила, користе напредне интелигентне мјерне уређаје са даљинским читањем и контролом, уколико је то технички изводиво и економски оправдано.

(2) Мјеста за пуњење електричних возила морају испуњавати техничке захтјеве прописане релевантним стандардима за одговарајући тип:

- 1) мјеста за пуњење моторних возила мале снаге наизмјеничном струјом,
- 2) мјеста за пуњење моторних возила велике снаге наизмјеничном струјом,
- 3) мјеста за пуњење моторних возила истосмјерном струјом,
- 4) мјеста за пуњење моторних возила бежичним путем,
- 5) мјеста за замјену батерија за моторна возила,
- 6) мјеста за пуњење одговарајућих моторних возила на два, три или четири точка, укључујући и бицикле с помоћним мотором, мопеде и мотоцикле на два, три или четири точка, разврстаних у одговарајуће категорије на основу посебног прописа,
- 7) мјеста за пуњење електричних аутобуса.

Обавезе снабдјевача

Члан 81.

(1) Снабдјевач електричном енергијом дужан је да:

1) обрачунава електричну енергију и услуге које пружа у складу са прописима и уговором о снабдијевању,

2) издаје рачун за испоручену електричну енергију у којем су на прегледан и разумљив начин посебно исказани цијена електричне енергије, трошкови коришћења мреже, обрачунски период, накнаде прописане законом, порези и остале обавезе, те информације прописане овим законом,

3) обавијести, на прикладан начин, домаћинства и мале купце о важећим цијенама и тарифама и стандардним условима за закључење уговора о снабдијевању,

4) понуди одговарајуће начине плаћања који нису дискриминаторски за крајње купце,

5) купце непосредно обавијести о промјени цијена и других услова продаје у разумном року, а најкасније 15 дана прије примјене измијењених цијена или услова продаје,

6) објави услове, поступак, правне посљедице, односно права купца у случају обуставе испоруке електричне енергије, због неизмиривања обавеза из уговора о снабдијевању електричном енергијом,

7) обезбиједи бесплатну телефонску линију за обавјештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца,

8) предузима мјере да би омогућио купцима кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама које се односе на њихова права,

9) најкасније до 31. марта сваке године обавијести крајње купце, путем рачуна или прилога уз рачун или путем промотивних материјала који су доступни крајњим купцима, о учешћу сваког појединог извора енергије у укупној енергији коју је користио за снабдијевање својих крајњих купаца у претходној години,

10) упућује на постојеће изворе информација, гдје су јавности доступне информације о утицају на животну средину и мјерама енергетске ефикасности, у смислу

емисија гасова са ефектом стаклене баште као посљедице производње електричне енергије из свих горива,

11) обавјештава крајње купце о њиховим правима која имају у случају спора,

12) изврши и друге обавезе у складу са прописима којима се уређују облигациони односи, трговина и промет робе и услуга и заштита потрошача,

13) купца са којим има закључен уговор о продаји са потпуним снабдијевањем, на његов захтјев, бесплатно обавијести о подацима о потрошњи електричне енергије у складу са овим законом, правилима о промјени снабдјевача и закљученим уговором,

14) на једноставан начин обавјештава крајње купце о мјерама побољшања енергетске ефикасности у финалној потрошњи електричне енергије,

(2) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на јавног и на резервног снабдјевача.

Обустава испоруке по захтјеву снабдјевача

Члан 82.

(1) Према уговору о снабдијевању крајњег купца, сваки снабдјевач може захтијевати од оператора дистрибутивног, односно преносног система, обуставу испоруке електричне енергије крајњем купцу због неиспуњених обавеза крајњег купца.

(2) Снабдјевач, у писаној форми, подноси захтјев из става 1. овог члана оператору дистрибутивног, односно преносног система на чију мрежу је прикључен објекат крајњег купца за који се тражи обустава испоруке.

(3) Снабдјевач је дужан оператору дистрибутивног, односно преносног система платити услугу обуставе испоруке електричне енергије, као и услугу којом се поново омогућава снабдијевање електричном енергијом.

(4) Трошкове из става 3. овог члана снабдјевач има право да надокнади од крајњег купца.

Крајњи купац

Члан 83.

(1) Крајњи купац има право да слободно изабере снабдјевача од кога ће куповати електричну енергију.

(2) Крајњи купац и снабдјевач електричне енергије кога крајњи купац слободно изабере на тржишту, уговарају количину и цијену електричне енергије, а у складу са мрежним правилима, тржишним правилима и општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом.

(3) Крајњи купац који се снабдијева у систему јавног снабдијевања у складу са чланом 73. овог закона снабдијева се по регулисаним условима.

(4) Купци се могу удруживати ради заједничког наступа према снабдјевачу који није у обавези јавне услуге, у циљу осигуравања мјера заштите крајњих купаца, транспарентности и побољшања уговорних услова, општих информација и механизма у рјешавању спорова.

(5) Купци, осим малих купаца и купаца из категорије потрошње домаћинства имају право на истовремено уговарање испоруке електричне енергије са више снабдјевача, што се уређује Општим условима за испоруку и снабдијевање.

(6) Крајњи купац обавезан је да користи електричну енергију под условима, на начин и за намјене утврђене овим законом, другим прописима и у складу са закљученим уговором о прикључку.

(7) Крајњи купац дужан је да омогући овлашћеним лицима надлежних оператора система приступ мјерним уређајима и инсталацијама, као и мјесту прикључка ради читавања, провјере исправности, отклањања кварова, замјене и одржавања уређаја или измјештања мјерних мјеста, као и ради обуставе испоруке.

(8) Крајњи купац, који није мали купац или домаћинство, има право да захтијева да информације из уговора о снабдијевању буду повјерљиве.

Неовлашћена потрошња електричне енергије

Члан 84.

(1) Неовлашћена потрошња електричне енергије представља свако коришћење електричне енергије у околностима када су објекти и инсталације крајњег купца или произвођача неовлашћено прикључени на електроенергетску мрежу, или када су предузете било какве радње на мјерном мјесту и прикључку којима се утиче на исправност или прописану тачност мјерења преузете електричне енергије.

(2) Неовлашћена потрошња електричне енергије је:

1) прикључење на мрежу без издате електроенергетске сагласности и закљученог уговора о прикључењу,

2) неовлашћено прикључење на мрежу након извршене обуставе испоруке електричне енергије,

3) технички изведено стање које омогућава коришћење електричне енергије без мјерног уређаја, мимо мјерног уређаја или преко мјерног уређаја на коме је онемогућено правилно мјерење,

4) скидање или оштећење пломбе оператора дистрибутивног система са мјерног уређаја који се налази на посједу крајњег купца, при чему крајњи купац није обавијестио оператора дистрибутивног система о оштећењу,

5) коришћење електричне енергије преко неовлашћено замијењеног мјерног уређаја.

Утврђивање неовлашћене потрошње

Члан 85.

(1) Неовлашћену потрошњу утврђује оператор дистрибутивног система контролом прикључка и мјерног мјеста, које се врше на основу издатог налога за рад, односно издатог овлашћења.

(2) Контролу прикључка и мјерног мјеста из става 1. овог члана обављају квалификована лица овлашћена од оператора дистрибутивног система.

(3) Контрола прикључка и мјерног мјеста врши се у свим случајевима када постоји сумња на неовлашћену потрошњу.

(4) О извршеној контроли сачињава се записник на лицу мјеста, који садржи тачно и непосредно утврђено чињенично стање и доказни материјал.

(5) Записник из става 4. овог члана потписује и крајњи купац који је присуствовао контроли и којем се уручује примјерак записника.

(6) У случају сумње на постојање неовлашћене потрошње извршене дјеловањем на исправност мјерног уређаја, преглед мјерила приликом документовања неовлашћене потрошње врши орган надлежан за послове законске метрологије, а на захтјев оператора дистрибутивног система.

(7) У случају да крајњи купац није присуствовао контроли или је крајњи купац одбио да потпише записник, примјерак записника се доставља купцу, уз обезбјеђење доказа о достављању.

(8) Начин утврђивања и обрачуна неовлашћено преузете електричне енергије, садржај записника, права купца и поступак одлучивања о приговору уређује се општим условима.

Период за обрачун неовлашћене потрошње

Члан 86.

(1) У случају неовлашћене потрошње, оператор система обрачунава накнаду за неовлашћено утрошену електричну енергију за период неовлашћене потрошње у складу са општим условима и обрачун накнаде доставља купцу или лицу чије су инсталације и уређаји прикључени на мрежу без електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу.

(2) Крајњи купац електричне енергије или лице чије су инсталације и уређаји прикључени на мрежу без електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу има обавезу да плати оператору дистрибутивног система обрачунати износ неовлашћено преузете електричне енергије, независно од кривице за предузимање неовлашћених радњи на мјерном мјесту и прикључку.

(3) Период неовлашћене потрошње обухвата период од дана предузимања неовлашћених радњи до дана откривања неовлашћене потрошње.

(4) Уколико се не може утврдити почетак неовлашћене потрошње за обрачун, односно вријеме предузимања неовлашћене радње, сматра се да је почетак неовлашћене потрошње дан посљедњег прегледа дијела прикључка или мјерног мјеста на којем је предузета неовлашћена радња, а којом је констатована исправност на прикључку или мјерном мјесту.

(5) Период неовлашћене потрошње из ст. 3. и 4. овог члана не може бити дужи од годину дана.

(6) За утврђивање почетка периода неовлашћене потрошње, може се користити преглед прикључка или мјерног мјеста из става 4. овог члана, само уколико су овлашћена лица оператора система сачинила записник о контролном прегледу дијела прикључка или мјерног мјеста на којем је предузета неовлашћена радња.

Цијена електричне енергије за јавно и резервно снабдијевање

Члан 87.

(1) Регулаторна комисија доноси правилник којим прописује методологију за утврђивање тарифних ставова за снабдијевање крајњих купаца код јавног и резервног снабдјевача електричном енергијом.

(2) Тарифне ставове за снабдијевање крајњих купаца код јавног снабдјевача одобрава Регулаторна комисија на основу цијене електричне енергије остварене у конкурентском поступку из члана 72. став 5. овог члана.

(3) Тарифни ставови за јавно снабдијевање крајњих купаца исте категорије и групе купаца су једнаки за све купце у Републици Српској.

(4) Цијене електричне енергије за резервно снабдијевање веће су од просјечних цијена електричне енергије на малопродајном тржишту електричне енергије у Републици Српској, укључујући и јавно снабдијевање, при чему Регулаторна комисија методологијом из става 1. овог члана прописује горњу границу увећања цијене електричне енергије за снабдијевање крајњих купаца код резервног снабдјевача у односу на просјечну цијену електричне енергије за снабдијевање крајњих купаца у Републици Српској.

Тарифни систем за продају електричне енергије и коришћење дистрибутивне мреже

Члан 88.

(1) Тарифни систем за продају електричне енергије и коришћење дистрибутивне мреже доноси Регулаторна комисија.

(2) Тарифним системом из става 1. овог члана утврђују се категорије потрошње и групе купаца, тарифни елементи за утврђивање количине испоручене електричне енергије и начин примјене тарифних ставова за израчунавање цијене испоручене електричне енергије.

Промјена снабдјевача

Члан 89.

(1) Регулаторна комисија доноси правилник о снабдијевању купаца и поступку промјене снабдјевача, којим се прописује:

1) начин снабдијевања купаца на тржишту електричне енергије у Републици Српској,

2) права и обавезе купаца електричне енергије,

3) права и обавезе снабдјевача крајњих купаца,

4) поступак промјене снабдјевача,

5) улога јавног и резервног снабдјевача,

6) друга питања од значаја за ефикаснију промјену снабдјевача.

(2) Поступак промјене снабдјевача обавезно се завршава у року од 21 дан, рачунајући од дана пријема комплетног захтјева код новог снабдјевача, под условом да је купац измирио све претходно доспјеле обавезе према постојећем снабдјевачу исказане

на рачуну за електричну енергију за мјесец који непосредно претходи дану подношења захтјева за промјену снабдјевача или је на други начин уговорио њихово измирење.

(3) Промјена снабдјевача је бесплатна за крајњег купца.

ГЛАВА X

ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКУ МРЕЖУ

Електроенергетска сагласност

Члан 90.

(1) Инвеститор који намјерава да прикључи своје објекте на електроенергетску дистрибутивну мрежу дужан је да прибави електроенергетску сагласност прије издавања локацијских услова.

(2) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности подноси се у писаној форми, што подразумијева достављање захтјева у материјалном или електронском облику.

(3) Електроенергетска сагласност садржи електроенергетске и техничке услове, као и друге услове који се прописују општим условима, које обавезно испуњавају корисници дистрибутивног система прије прикључења на дистрибутивну мрежу.

(4) Електроенергетска сагласност издаје се за нове објекте, као и за постојеће објекте код којих се повећава прикључна снага, врши промјена прикључка или уређаја који имају изражен повратни утицај на мрежу и врши спајање или раздвајање мјерних мјеста.

(5) О захтјеву за добијање електроенергетске сагласности одлучује, на основу јавног овлашћења, оператор дистрибутивног система, у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

Уговор о прикључењу

Члан 91.

(1) Прије изградње прикључка на дистрибутивну мрежу, корисник дистрибутивног система и оператор дистрибутивног система закључују уговор о прикључењу.

(2) Уговором о прикључењу дефинишу се трошкови прикључења, израда прикључка, надзор над изградњом прикључка, поступак и рокови прикључења, начин плаћања и друге одредбе од значаја за његово извршење.

Накнада за прикључење

Члан 92.

(1) Накнаду за прикључење новог објекта на дистрибутивну мрежу или повећање прикључне снаге постојећег објекта, сноси корисник дистрибутивног система.

(2) Накнада за прикључење обухвата накнаду за изградњу прикључка, укључујући и опремање мјерног мјеста мјерним уређајима и накнаду за обезбјеђење услова за прикључење кроз повећање капацитета дистрибутивне мреже.

(3) Накнада за изградњу прикључка објекта крајњег купца нормира се према врсти и типу прикључка, напонском нивоу на мјесту прикључења, локације, прикључне снаге објекта крајњег купца и броја мјерних мјеста у објекту крајњег купца.

(4) Накнада за обезбјеђење услова за прикључење објекта крајњег купца утврђује се у висини дијела трошкова повећања капацитета дистрибутивне мреже и нормира се по јединици прикључне снаге објекта крајњег купца.

(5) Накнада за изградњу прикључка објекта произвођача утврђује се у висини стварних трошкова изградње прикључка до мјеста прикључења на дистрибутивну мрежу.

(6) Накнада за обезбјеђење услова за прикључење објекта произвођача утврђује се у висини стварних трошкова измјена на постојећој мрежи којима се стварају предуслови за прикључење објекта произвођача.

Право на жалбу

Члан 93.

(1) Против рјешења о електроенергетској сагласности или акта којим је кориснику система одбијен или ограничен приступ мрежи или је незадовољан условима прикључења на мрежу, може се изјавити жалба Регулаторној комисији у року од 15 дана од дана пријема акта оператора дистрибутивног система.

(2) Жалба се подноси посредством оператора дистрибутивног система, који је дужан да поступи по жалби у складу са правилима управног поступка.

Изградња прикључка

Члан 94.

(1) Оператор дистрибутивног система је инвеститор изградње прикључка.

(2) Изградњу прикључка објекта крајњег купца врши оператор дистрибутивног система.

(3) Изградњу прикључка објекта произвођача врши оператор дистрибутивног система или овлашћени извођач кога одабере инвеститор објекта уз сагласност оператора дистрибутивног система, што се уређује уговором о прикључењу.

(4) По изградњи прикључка из става 2. овог члана прикључак постаје основно средство оператора дистрибутивног система и дио дистрибутивног система.

Прикључење објекта на мрежу

Члан 95.

(1) Након завршетка изградње објекта, оператор дистрибутивног система по захтјеву корисника система врши прикључење објекта на дистрибутивну мрежу.

(2) Оператор дистрибутивног система издаје декларацију о прикључку свим корисницима мреже, укључујући и декларацију о мјерном мјесту за произвођаче електричне енергије.

Третман прикључка

Члан 96.

(1) Оператор дистрибутивног система дужан је да сноси трошкове одржавања прикључка који је његово основно средство.

(2) У циљу одржавања поузданости, континуитета и квалитета снабдијевања, оператор дистрибутивног система дужан је да прикључке из става 1. овог члана одржава, те да врши замјену и верификацију мјерних уређаја у складу са техничким и метролошким прописима, и да их уведе у своје пословне евиденције најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Примопредајно мјерно мјесто

Члан 97.

Примопредајно мјерно мјесто је мјесто мјерења испоручене, односно преузете електричне енергије између оператора дистрибутивног система и корисника дистрибутивног система.

Локација примопредајног мјерног мјеста

Члан 98.

(1) Локација примопредајног мјерног мјеста је:

1) на граници основних средстава оператора дистрибутивног система и крајњег купца или на граници посједа крајњег купца, или

2) на граници основних средстава оператора дистрибутивног система и основних средстава произвођача код електрана прикључених на дистрибутивну мрежу.

(2) Оператор дистрибутивног система у електроенергетској сагласности одређује локацију мјерног мјеста, на начин који му обезбјеђује несметан приступ.

(3) Оператор дистрибутивног система дужан је да, у року који се прописује општим условима, о свом трошку изврши измјештање мјерних уређаја лоцираних унутар индивидуалних стамбених објеката, на начин који ће омогућити несметан приступ мјерном мјесту.

Приступ мјерном мјесту

Члан 99.

(1) Корисник дистрибутивног система дужан је да омогући овлашћеним представницима оператора дистрибутивног система приступ мјерним уређајима и електричним инсталацијама у свом власништву, као и мјерним уређајима, објектима и опреми у власништву оператора дистрибутивног система који се налазе на његовом

посједу, ради читања, испитивања, прегледа, провјере исправности, отклањања кварова, измјештања и замјене, као и ради обуставе испоруке.

(2) Корисник дистрибутивног система дужан је да заштити од оштећења и неовлашћеног приступа мјерне уређаје који су лоцирани на његовом посједу.

Правила о прикључењу Члан 100.

(1) Оператор дистрибутивног система, уз сагласност Регулаторне комисије, доноси правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система на дистрибутивну мрежу.

(2) Правилима из става 1. овог члана прописују се услови, поступак и начин прикључења објеката корисника мреже на дистрибутивну мрежу, као и поједностављена процедура за прикључење производних објеката купаца-произвођача.

(3) Правила о прикључењу објеката корисника дистрибутивног система јединствено се примјењују на територији Републике Српске.

ГЛАВА XI СИГУРНОСТ СНАБДИЈЕВАЊА

Мјере за обезбјеђење сигурности снабдијевања Члан 101.

(1) Сигурност снабдијевања електричном енергијом представља способност електроенергетског система да обезбиједи потребне количине електричне енергије за непрекидно и сигурно снабдијевање крајњих купаца.

(2) Министарство и Регулаторна комисија врше надзор над радом електроенергетских субјеката и предузимају мјере из своје надлежности да би се обезбиједили:

- 1) изградња нових капацитета,
- 2) сигурно и поуздано снабдијевање електричном енергијом крајњих купаца,
- 3) одржавање дугорочне равнотеже између потрошње и снабдијевања електричном енергијом,
- 4) довољни резервни производни капацитети за стабилан погон електроенергетског система,
- 5) довољни резервни производни капацитети неопходни за планирано учешће производње електричне енергије из обновљивих извора,
- 6) разноврсни примарни извори за производњу електричне енергије,
- 7) планирани нивои енергетске ефикасности и примјена нових технологија у области обновљиве енергије, дистрибуиране производње и складиштења енергије,
- 8) примјена технологија за управљање потрошњом, као и технологија напредног мјерења,
- 9) стабилан регулаторни оквир и уклоњене непотребне административне препреке за улагања у електроенергетску инфраструктуру и нове производне капацитете.

(3) Предузете или усвојене регулаторне мјере у сврху из става 2. овог члана су недискриминаторске, те такве да неоправдано не оптерећују учеснике на тржишту електричне енергије, укључујући нове учеснике и субјекте са малим тржишним учешћем.

(4) Мјере предузете у сврху из става 2. овог члана обавезно су оправдане у односу на њихов економски и социјални ефекат на крајње купце у Републици Српској, укључујући њихов могући утицај на цијене електричне енергије.

(5) Министарство, у сарадњи са Регулаторном комисијом, припрема извјештај о сигурности снабдјевања.

Оперативна сигурност дистрибутивне мреже

Члан 102.

(1) Дистрибутивним мрежним правилима утврђују се минимална оперативна правила и обавезе у вези са сигурношћу рада дистрибутивне мреже, укључујући и информациону безбједност.

(2) Оперативним правилима утврђују се захтјеви за одржавање одговарајућег нивоа погонске сигурности мреже у нормалним и поремећеним режимима рада.

(3) Оператор дистрибутивног система дужан је да се приликом изградње и експлоатације електроенергетских објеката дистрибутивне мреже придржава оперативних правила и обавеза у вези са сигурношћу рада дистрибутивне мреже.

ГЛАВА XII

ПРЕКИД, ОБУСТАВА И ОГРАНИЧЕЊЕ ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Планирани прекиди испоруке

Члан 103.

(1) Оператор дистрибутивног система може плански прекинути испоруку електричне енергије у случају:

- 1) редовног и ванредног одржавања,
- 2) прегледа и ремонта,
- 3) испитивања и контроле мјерења,
- 4) прикључења нових корисника дистрибутивног система,
- 5) проширења и реконструкције мреже,
- 6) у другим случајевима прописаним дистрибутивним мрежним правилима.

(2) Прекид испоруке електричне енергије оператор дистрибутивног система обавезно најављује крајњим купцима из категорије потрошње домаћинства и малим купцима, најкасније 24 часа, а осталим крајњим купцима најкасније седам дана прије предузимања радњи из става 1. овог члана.

Обустава испоруке уз претходно упозорење (опомену)

Члан 104.

(1) Оператор дистрибутивног система, уз претходно упозорење, обуставља испоруку електричне енергије крајњем купцу, у сљедећим случајевима:

1) ако крајњи купац омета испоруку електричне енергије другом купцу,

2) ако крајњи купац забрани или онемогући лицима која имају овлашћење оператора дистрибутивног система за приступ до својих дијелова прикључака, заштитних и мјерних инструмената, енергетских објеката и уређаја и када ти уређаји стварају сметње,

3) ако крајњи купац не поштује посебне услове о ограничењу испоруке електричне енергије, у складу са овим законом,

4) ако крајњи купац, на претходну опомену оператора дистрибутивног система не снизи снагу, односно количину електричне енергије на уговорену вриједност у захтијеваном року,

5) ако крајњи купац не плаћа испоручену електричну енергију у року одређеном уговором о снабдијевању, односно општим условима,

6) у другим случајевима у складу са општим условима.

(2) Трошкове искључења из става 1. овог члана плаћа купац оператору дистрибутивног система, осим у случају из става 1. тачка 5) овог члана, када плаћање врши снабдјевач који има право да те трошкове наплати од купца.

Обустава испоруке без претходног упозорења или обавјештења

Члан 105.

(1) Оператор дистрибутивног система обуставља испоруку електричне енергије крајњем купцу без претходног упозорења или обавјештења у случајевима:

1) ако крајњи купац радом својих енергетских објеката и уређаја угрожава живот и здравље људи или угрожава имовину и животну средину,

2) ако крајњи купац, у року који одреди оператор дистрибутивног система, или одговарајући инспекцијски орган, не одстрани или до захтијеване границе не смањи сметње које проузрокују његови објекти и уређаји,

3) неовлашћење потрошње електричне енергије из члана 84. овог закона,

4) и у другим случајевима у складу са општим условима.

(2) Трошкове искључења из става 1. овог члана плаћа купац оператору дистрибутивног система.

Поновно прикључење на мрежу

Члан 106.

(1) Оператор дистрибутивног система дужан је да крајњег купца којем је обустављена испорука електричне енергије поново, о његовом трошку, прикључи на мрежу када крајњи купац отклони разлоге за обуставу испоруке електричне енергије.

(2) Оператор дистрибутивног система, који је крајњем купцу неосновано обуставио испоруку електричне енергије, дужан је да, о свом трошку, поново прикључи

његове објекте, уређаје и инсталације на мрежу у року од 24 часа, рачунајући од тренутка када се установи неоснована обустава испоруке.

Накнада штете

Члан 107.

(1) Снабдјевач или оператор дистрибутивног система дужан је да корисницима дистрибутивног система надокнади штету коју је причинио у вези са обављањем дјелатности.

(2) Корисник дистрибутивног система дужан је да надокнади штету коју нанесе оператору дистрибутивног система.

(3) За насталу штету из ст. 1. и 2. овог члана оператор дистрибутивног система и корисници дистрибутивног система споразумно утврђују накнаду за учињену штету, а у супротном се може покренути поступак пред надлежним судом.

Континуитет снабдијевања

Члан 108.

(1) Уколико корисник система због потреба властитог технолошког процеса или других разлога захтијева потпуни континуитет у испоруци електричне енергије, то обезбјеђује о свом трошку уградњом одговарајућих властитих резервних извора енергије и система непрекидног напајања.

(2) Потпуни континуитет испоруке електричне енергије из става 1. овог члана подразумијева снабдијевање електричном енергијом без прекида.

Мјере због угрожене сигурности снабдијевања на тржишту

Члан 109.

(1) У случају када је угрожена сигурност снабдијевања крајњих купаца због недовољне понуде на тржишту или наступања других ванредних околности, Влада прописује мјере ограничења испоруке електричне енергије, или посебне услове производње, увоза или извоза електричне енергије, начин и услове за формирање и контролу цијена, обавезу испоруке само одређеним корисницима или посебне услове обављања електроенергетских дјелатности, уз минимални поремећај тржишта електричне енергије.

(2) У случају из става 1. овог члана, Влада одређује начин обезбјеђивања, односно изворе средстава за накнаду штете која може настати за електроенергетске субјекте који спроводе ове мјере, као и услове и начин расподјеле средстава по основу накнаде штете.

(3) Мјере из става 1. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају посљедице настале усљед тих околности.

(4) О предузетим мјерама из става 1. овог члана Министарство је дужно да извјештава надлежна тијела сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних уговора.

Ограничење испоруке у условима опште несташице електричне енергије

Члан 110.

(1) У случају опште несташице електричне енергије, предузимају се мјере ограничења испоруке електричне енергије, као и мјере штедње и рационалне потрошње електричне енергије.

(2) Одлуку о примјени мјера из става 1. овог члана доноси Влада, на приједлог Министарства, а по претходном обавјештавању снабдјевача, оператора преносног, односно дистрибутивног система о наступању околности за примјену ових мјера.

(3) Одлука из става 2. овог члана о ограничењу испоруке електричне енергије објављује се у средствима јавног информисања најкасније 24 часа прије почетка примјене мјера на које се одлука односи.

(4) У случају опште несташице електричне енергије, испорука електричне енергије не обуставља се објектима крајњих купаца од посебног интереса за привреду и живот људи и безбједност земље.

(5) Општим условима уређују се мјере које оператор дистрибутивног система предузима у случају опште несташице, начин предузимања мјера, мјере штедње и рационалне потрошње електричне енергије и врста објеката по намјени из става 4. овог члана којима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају опште несташице.

ГЛАВА XIII

ЕНЕРГЕТСКИ ЗАШТИЋЕНИ КУПЦИ

Енергетски заштићен купац

Члан 111.

(1) Енергетски заштићен купац је социјално угрожени крајњи купац из категорије домаћинства коме је овај статус признат по основу стања социјалне потребе.

(2) Надлежни орган јединице локалне самоуправе за област социјалне заштите доноси акт којим утврђује статус енергетски заштићеног купца.

(3) Енергетски заштићени купци снабдијевају се електричном енергијом код јавног снабдјевача.

(4) Надлежни орган из става 2. овог члана који је утврдио статус или промјену статуса енергетски заштићеног купца, дужан је да у року од 15 дана од дана доношења акта о стицању статуса или промјене статуса енергетски заштићеног купца о тој чињеници обавијести крајњег купца, оператора дистрибутивног система и снабдјевача.

(5) Енергетски заштићеним купцем, у смислу овог члана, сматра се и домаћинство чијем члану због здравственог стања обуставом испоруке електричне енергије може бити угрожен живот или здравље, што се доказује на начин прописан Уредбом о условима за стицање статуса енергетски заштићеног купца.

(6) Средства за остваривање права енергетски заштићених купаца обезбјеђују се у буџету Републике Српске или на други начин.

Уредба о условима за стицање статуса енергетски заштићеног купца
Члан 112.

Влада, на приједлог Министарства здравља и социјалне заштите, доноси уредбу којом се прописују услови, поступак и критеријуми за стицање статуса енергетски заштићеног купца, образац и садржај захтјева, докази који се прилажу уз захтјев, рокови за одлучивање по захтјеву, количине електричне енергије за које се енергетски заштићеном купцу признаје право на субвенцију, садржај рјешења о стицању статуса енергетски заштићеног купца, право приговора на рјешење о захтјеву, начин вођења евиденције и друга питања неопходна за утврђивање статуса и остваривање права енергетски заштићеног купца.

ГЛАВА XIV
ЗАШТИТА И ОДРЖАВАЊЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТАТА

Право службености ради одржавања електроенергетских објеката
Члан 113.

(1) Електроенергетски субјект који користи и одржава електроенергетске објекте има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објеката, уређаја, постројења или опреме, као и извођења других радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови, само док ти радови трају.

(2) Власник непокретности дужан је да омогући приступ електроенергетским објектима и да трпи и не омета извршење радова из става 1. овог члана.

(3) Електроенергетски субјект из става 1. овог члана дужан је да надокнади штету коју нанесе власнику непокретности у току извођења радова, чију висину утврђују споразумно.

(4) У случају да власник непокретности и електроенергетски субјект не постигну споразум прописан ставом 3. овог члана, спорна питања могу ријешити судским путем.

Мјере заштите електроенергетских објеката у односу на права трећих лица
Члан 114.

(1) Електроенергетски субјект који обавља дјелатност дистрибуције електричне енергије дужан је да спроводи мјере заштите у складу са овим законом и техничким прописима којима се уређује област електроенергетике и Законом о заштити од нејонизујућег зрачења Републике Српске.

(2) Забрањена је изградња објеката који нису у функцији обављања електроенергетских дјелатности, као и извођење других радова испод, изнад или поред објеката, супротно прописима којима се обезбјеђује сигурност електроенергетског објекта.

(3) Забрањено је засађивање дрвећа и другог растиња на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од електроенергетског објекта.

(4) Оператор дистрибутивног или преносног система надлежан за електроенергетски објекат, дужан је да о свом трошку редовно уклања дрвеће или гране и друго растиње које угрожава рад електроенергетског објекта.

(5) Власници и носиоци других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред електроенергетског објекта не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад електроенергетског објекта, без претходне сагласности електроенергетског субјекта који је власник, односно корисник електроенергетског објекта.

(6) Сагласност из става 5. овог члана издаје електроенергетски субјект на захтјев власника или носиоца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред електроенергетског објекта, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

(7) Ако се у циљу одржавања електроенергетских објеката на земљишту на којем је била одобрена и извршена чиста сјеча, мора извршити кресање или сјеча накнадно израслих стабала која угрожавају електроенергетске објекте или ометају њихово нормално коришћење, није потребно прибављање нове дозволе за сјечу нити поновно плаћање накнаде власницима.

(8) Власници електроенергетских објеката прикључених на електродистрибутивну мрежу обавезни су вршити редовно одржавање, ревизију, испитивање и ремонт опреме и електричних инсталација на електроенергетским објектима који су у њиховом власништву.

Експропријација

Члан 115.

Експропријација непокретности у циљу изградње електроенергетских објеката врши се у складу са законом којим се уређује област експропријације.

Одржавање електроенергетских објеката и инсталација

Члан 116.

(1) Послове одржавања, ревизије, испитивања и ремонта опреме на електроенергетским објектима и електричним инсталацијама могу да врше привредна друштва, друга правна лица и предузетник који испуњавају услове у вези са кадровима и техничком опремљеношћу за сваку од тих дјелатности.

(2) Министар доноси правилник којим се прописују услови које је обавезно да испуни привредно друштво, друго правно лице или предузетник који обавља послове из става 1. овог члана.

ГЛАВА XV ТРГОВИНА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ И ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Обављање трговине електричном енергијом Члан 117.

(1) Трговина електричном енергијом је електроенергетска дјелатност, а односи се на куповину и продају електричне енергије, укључујући препродају купцима на veleпродајном тржишту и прекограничну трговину.

(2) Трговину електричном енергијом може обављати електроенергетски субјект (трговац) на основу дозволе издате у складу са овим законом или законом којим се уређује тржиште електричне енергије у Босни и Херцеговини.

(3) Сваки трговац електричном енергијом обавезан је да учини доступним надлежним регулаторним комисијама и надлежним органима и тијелима за заштиту тржишне конкуренције, релевантне податке који се односе на све уговорене трансакције са купцима на veleпродајном тржишту и са надлежним операторима у вези са куповином и продајом електричне енергије, као и специфичне детаље свих купопродајних уговора.

Тржиште електричне енергије Члан 118.

(1) Тржиште електричне енергије обухвата малопродајно и veleпродајно тржиште електричне енергије.

(2) Veleпродајно тржиште електричне енергије обухвата:

- 1) уговорно тржиште електричне енергије,
- 2) организовано тржиште електричне енергије,
- 3) балансно тржиште електричне енергије.

(3) Купопродаја на veleпродајном тржишту електричне енергије уговара се путем билатералних уговора и на организованом тржишту електричне енергије.

(4) Уговорно тржиште електричне енергије је тржиште на којем се куповина и продаја електричне енергије обавља директно између учесника на тржишту електричне енергије на основу уговора о купопродаји електричне енергије.

(5) Организовано тржиште електричне енергије обухвата тржиште електричне енергије дан унапријед унутардневно тржиште и тржиште других стандардизованих производа.

(6) Балансно тржиште је организовано тржиште за куповину и продају електричне енергије потребне за балансирање електроенергетског система.

ГЛАВА XVI НАДЗОР

Субјекти надзора Члан 119.

(1) Надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега обухвата управни и инспекцијски надзор.

(2) Управни надзор врши Министарство и Регулаторна комисија, у оквиру својих надлежности утврђених овим законом.

(3) Инспекцијски надзор врши Републичка управа за инспекцијске послове путем надлежних инспектора, у складу са прописом којим се уређује поступак инспекцијског надзора.

Надзор Регулаторне комисије Члан 120.

(1) Регулаторна комисија врши надзор на тржишту електричне енергије, прати и надзире рад и пословање електроенергетских субјеката у односу на поштовање општих и појединачних одлука Регулаторне комисије и прописа у складу са надлежностима које су утврђене овим законом.

(2) Ако се надзором из става 1. овог члана утврде одступања, односно неправилности које су проузроковале или могу проузроковати штетне посљедице за крајње купце и учеснике на тржишту електричне енергије, Регулаторна комисија може:

- 1) наложити електроенергетском субјекту отклањање утврђених неправилности, без одгађања или у разумном року,
- 2) покренути прекршајни поступак,
- 3) обавијестити надлежне органе и тијела о уоченим неправилностима које су из њихове надлежности.

Инспекцијски надзор Члан 121.

(1) Инспекцијски надзор обухвата надзор над примјеном овог закона, других прописа и општих аката, стандарда, техничких норматива и норми квалитета које се односе на реконструкцију, ремонт, одржавање и коришћење електроенергетских објеката, инсталација, постројења и опреме у тим објектима.

(2) Инспекцијски надзор укључује контролу техничке исправности, погонске сигурности електроенергетских објеката и постројења, сигурности људи у електроенергетским објектима, као и увид у техничку и погонску документацију.

(3) Послови инспекцијског надзора врше се код извођача радова и корисника електроенергетских објеката, постројења и уређаја који са електричним инсталацијама чине технолошку цјелину и намијењени су за производњу, пренос, дистрибуцију и коришћење електричне енергије.

(4) Послови инспекцијског надзора над електроенергетским објектима и постројењима врше се приликом реконструкције, ремонта електроенергетских објеката и постројења, уграђивања електричних уређаја, инсталација и трошила и њихове употребе.

(5) Послови инспекцијског надзора обухватају контролу употребе и одржавања електроенергетских постројења у циљу оцјене њихове техничке исправности, погонске спремности, безбједности погона, погонског и другог особља, рационалне употребе електричне енергије и спровођења мјера ограничења потрошње електричне енергије.

Овлашћења надлежног инспектора

Члан 122.

Надлежни инспектор, поред овлашћења прописаних посебним законом којим се уређује поступак инспекцијског надзора, овлашћен је и да контролише:

1) да ли је за грађење, односно извођење радова на уграђивању, односно монтажи инсталација, уређаја, постројења и опреме прибављено одобрење надлежног органа,

2) да ли се производња, пренос, дистрибуција и потрошња електричне енергије врши у складу са овим законом и другим прописима и општим актима,

3) да ли се електроенергетска, дистрибутивна, преносна, трансформаторска и разводна постројења и водови, уређаји и електроенергетске инсталације одржавају у исправном стању у степену којим се осигурава безбједност објеката или сусједних објеката, живот и здравље људи,

4) да ли лица која рукују електроенергетским објектима и постројењима и која их одржавају испуњавају прописане услове за вршење тих послова,

5) да ли се електричне инсталације, уређаји, постројења и опрема у објектима за које је грађевинску дозволу издао надлежни орган управе, уграђује, односно њихова монтажа врши у складу са законом и другим прописима, стандардима, техничким нормативима и нормама квалитета,

6) исправност електроенергетских објеката и инсталација јавних објеката којима може бити угрожена безбједност људи и опреме,

7) друге прописане услове и обавезе.

Поступање надлежног инспектора

Члан 123.

(1) Надлежни инспектор, у вршењу својих овлашћења, има право и дужност да:

1) нареди да се утврђене неправилности и недостаци отклоне у остављеном року,

2) забрани, односно обустави грађење електроенергетских објеката, односно постављање уређаја, постројења и инсталација ако у одређеном року нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци и ако се електроенергетски објекти, уређаји, постројења и инсталације не изводе, односно не постављају према техничкој документацији или прописима, стандардима и нормативима,

3) нареди да се обустави употреба електроенергетских објеката, уређаја, постројења или инсталација ако рад електроенергетског објекта, уређаја, постројења или

инсталације доводи у опасност живот или здравље људи и имовину и ако се утврђене неправилности не могу довести у склад са прописаним техничким условима.

(2) Електроенергетски субјект којем је у поступку надзора рјешењем наложено отклањање утврђених недостатака и неправилности у смислу овог члана, дужно је да након њиховог отклањања о томе без одгађања обавијести надлежног инспектора.

Обавјештавање надлежног инспектора у случају хаварије на објектима

Члан 124.

(1) Електроенергетски субјекти дужни су да без одгађања обавијесте надлежног инспектора о насталим хаваријама и већим кваровима на електроенергетским објектима које имају за посљедицу дужи застој у производњи, преносу и дистрибуцији електричне енергије.

(2) Надлежни инспектор дужан је да одмах, на лицу мјеста, испита узроке настале хаварије, односно квара и да ако је то потребно нареди мјере које је електроенергетски субјект обавезан да спроведе без одгађања.

Пријава надлежном инспектору

Члан 125.

(1) Извођач радова дужан је да осам дана прије почетка радова достави надлежном инспектору пријаву о намјераваном почетку извођења радова (изградње или веће реконструкције, промјени намјене или стављању трајно ван погона дијела или цијелог објекта и постројења) на електроенергетским објектима, уређајима и постројењима.

(2) Извођач радова дужан је да достави надлежном инспектору пријаву о намјераваном почетку извођења радова за све производне објекте осим соларних електрана инсталисане снаге мање од 50 kW, далеководе називног напона 35 kV и вишег и трансформаторске станице и разводна постројења називног напона 35 kV и вишег.

(3) Уз пријаву из става 1. овог члана обавезно се доставља грађевинска дозвола за изградњу објекта, односно изградњу или реконструкцију уређаја и постројења.

(4) Пријаву из става 1. овог члана није потребно доставити у случају отклањања кварова који захтијевају хитне интервенције.

Нespoјивост

Члан 126.

Забрањено је надлежном инспектору да израђује или учествује у изради и техничкој контроли инвестиционо-техничке документације за објекте над чијом изградњом врши инспекцијски надзор и да врши стручни надзор над изградњом, односно извођењем радова на објекту на коме врши инспекцијски надзор.

ГЛАВА XVII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји Члан 127.

(1) Новчаном казном од 20.000 КМ до 60.000 КМ казниће се за прекршај електроенергетски субјект као правно лице, ако:

1) обавља електроенергетску дјелатност без посједовања дозволе за обављање дјелатности (члан 9. став 3),

2) у својим рачуноводственим интерним рачунима не води засебне рачуне за сваку од електроенергетских дјелатности, укључујући јавно снабдијевање, резервно снабдијевање и консолидовано за друге дјелатности које се не сматрају електроенергетским, не сачини годишњи биланс стања и биланс успјеха за сваку дјелатност појединачно (члан 14. став 1),

3) не обезбиједи ревизију годишњих финансијских извјештаја која треба да потврди поштовање начела избјегавања дискриминације и међусобног субвенционисања (члан 14. став 2),

4) не објави годишњи финансијски извјештај и извјештај ревизора на својој интернет страници и у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама не утврди правила за распоређивање заједничких билансних позиција које ће примјењивати при изради рачуноводствених интерних обрачуна по дјелатностима (члан 14. ст. 3. и 4),

5) не достави документацију, податке и информације на тражење Регулаторне комисије и не обезбиједи несметан приступ објектима, постројењима, опреми, те одбије да пружи потребне информације и документацију Регулаторној комисији приликом вршења редовних и ванредних надзорних провјера (члан 35. ст. 1. и 4),

6) не испуњава услове из дозволе за производњу електричне енергије, не примјењује прописе и правила који се односе на рад преносног и дистрибутивног система и функционисање тржишта, прописе који се односе на заштиту конкуренције, као и одлуке надлежних органа или не поступа у складу са правилима заштите тржишне конкуренције приликом учешћа на тржишту електричне енергије, укључујући неоправдану забрану рада електране или забрану неоправданог смањења производње електричне енергије (члан 39. став 1. т. 1, 2. и 6),

7) не донесе програм усклађености за обезбјеђивање недискриминаторског понашања и не именује независно лице или тијело за праћење извршења програма усклађености и не обезбиједи му приступ информацијама (члан 48. ст. 1. и 3),

8) не обавља електроенергетску дјелатност дистрибуције електричне енергије у складу са условима из дозволе, недозвољено тргује електричном енергијом или предузима мјере којима се нарушава конкуренција (члан 49. ст. 2, 5. и 6),

9) не обезбиједи независност оператора дистрибутивног система који је дио вертикално интегрисаног система, у смислу правног раздвајања, организације и доношења одлука (члан 50. став 2),

10) управља, одржава и развија дистрибутивни систем супротно стварним потребама корисника, не израђује планове развоја и инвестиција или не обезбиједи

усклађеност погона дистрибутивне мреже са преносном мрежом (члан 52. став 1. т. 1, 2. и 3),

11) не израђује и не доставља Регулаторној комисији извјештаје прописане чланом 58. овог закона,

12) не омогући корисницима система приступ дистрибутивној мрежи по регулисаним цијенама (члан 60. став 1),

13) врши ограничење преноса електричне енергије кроз дистрибутивну мрежу супротно члану 64. овог закона,

14) не обезбиједи потребне услове за редовно и сигурно снабдијевање крајњих купаца електричном енергијом (члан 72. став 5),

15) не откупи удио произведене електричне енергије из обновљивих извора енергије и у ефикасној когенерацији (члан 76),

16) утврди цијену електричне енергије за јавно и резервно снабдијевање крајњих купаца супротно члану 87. овог закона,

17) не учини доступним Регулаторној комисији и надлежним органима и тијелима за заштиту тржишне конкуренције релевантне податке који се односе на све уговорене трансакције са купцима на велепродајном тржишту и са надлежним операторима у вези са куповином и продајом електричне енергије (члан 117. став 3).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ.

Члан 128.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај електроенергетски субјект као правно лице, ако:

1) не одржава електране у складу са техничким и другим прописима, не стави на располагање надлежним операторима система податке неопходне за рад, у складу са правилима о раду преносног и дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије (члан 39. став 1. т. 7. и 11),

2) не омогући пренос електричне енергије корисницима кроз дистрибутивну мрежу у складу са закљученим уговорима и техничким могућностима мреже (члан 49. став 3),

3) не изгради прикључак кориснику дистрибутивне мреже и не обезбиједи услове за прикључење, не омогући приступ дистрибутивној мрежи корисницима према регулисаним, недискриминаторским и транспарентним принципима или не обезбиједи приоритете у приступу мрежи произвођачима који производе електричну енергију из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији (члан 52. став 1. т. 11, 14, 15. и 16),

4) не обезбиједи тајност повјерљивих података које добија од других електроенергетских субјеката и купаца (члан 59. став 1),

5) приступи изградњи директног вода без претходне сагласности Регулаторне комисије (члан 61. став 1),

6) не извршава обавезе које се односе на квалитет снабдијевања електричном енергијом (члан 62. ст. 3. и 4),

- 7) не донесе дистрибутивна мрежна правила (члан 63),
 - 8) не преда на коришћење електроенергетске објекте оператору дистрибутивног система у складу са чланом 66. ст. 1. и 2. овог закона,
 - 9) не примјењује утврђену цијену за коришћење затвореног дистрибутивног система, не обезбиједи повјерљивост комерцијално осјетљивих информација добијених током обављања дјелатности или не предузима прописане мјере безбједности (члан 69. став 1. т. 4, 9. и 13),
 - 10) не обрачуна електричну енергију и услуге које пружа у складу са прописима (члан 81. став 1. тачка 1),
 - 11) обрачуна накнаду за прикључење на дистрибутивну мрежу супротно члану 92. овог закона,
 - 12) не поступи по одлуци надлежног инспектора (члана 123),
 - 13) не обавијести надлежног инспектора о насталим хаваријама и већим кваровима на електроенергетским објектима (члан 124. став 1).
- (2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ.
- (3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

Члан 129.

- (1) Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ казниће се за прекршај електроенергетски субјект као правно лице, ако:
- 1) не посједује исправан и верификован мјерни уређај који омогућава мјерење произведене електричне енергије, одбије пружање помоћних услуга у складу са техничким могућностима или одбије приступ надлежном оператору система опреми која се користи за пренос и дистрибуцију електричне енергије (члан 39. став 1. т. 3, 9. и 10),
 - 2) не обезбиједи исправност и поузданост мјерења електричне енергије на мјесту примопредаје са корисницима дистрибутивне мреже, не пропише услове за прикључење објекта корисника дистрибутивне мреже у складу са прописима, не прати и не израђује извјештаје о сигурности снабдијевања у дистрибутивном систему, одбије да достави податке оператору система подстицаја о количинама произведене и испоручене електричне енергије произвођача у систему подстицаја, не утврди у прописаном року листу купаца који испуњавају услове за статус малог купца (члан 52. став 1. т. 5, 10, 22, 23. и 27),
 - 3) се не евидентира код Регулаторне комисије као пружалац услуга пуњења електричних возила (члан 79. став 2),
 - 4) не изда рачун за електричну енергију у којем су посебно исказани цијена електричне енергије, трошкови коришћења мреже, цијена услуге снабдијевања, обрачунски период, накнаде прописане законом, порезе и остале обавезе, или не обавијести купца о подацима о потрошњи електричне енергије и правилима о могућности промјене снабдјевача (члан 81. став 1. т. 2. и 13),
 - 5) не омогући крајњем купцу промјену снабдјевача у року из члана 89. став 2. овог закона,
 - 6) крајњег купца поново не прикључи на мрежу (члан 106),

7) надлежном инспектору не пријави почетак извођења радова на електроенергетским објектима, уређајима и постројењима у року из члана 125. ст. 1. и 2. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 300 КМ до 900 КМ.

Члан 130.

(1) Новчаном казном од 2.500 КМ до 7.500 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не омогући приступ мјерним уређајима и електричним инсталацијама у свом власништву, као и мјерним уређајима, објектима и опреми у власништву оператора дистрибутивног система који се налазе на његовом посједу, овлашћеним лицима оператора дистрибутивног система и не заштити од оштећења и неовлашћеног приступа мјерним уређајима који су лоцирани на његовом посједу (члан 99),

2) не омогући електроенергетском субјекту приступ електроенергетским објектима (члан 113),

3) изгради објекте који нису у функцији обављања електроенергетских дјелатности, засади дрвеће и друго растиње на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од објеката, изводи друге радове испод, изнад или поред објеката за обављање електроенергетских дјелатности, супротно закону, као и техничким и другим прописима (члан 114. ст. 2. и 3),

4) изводи радове или предузима друге радње на непокретностима које се налазе испод, изнад и поред електроенергетског објекта без претходно прибављене сагласности електроенергетског субјекта (члан 114. став 5).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник и друго физичко лице новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

Покретање прекршајног поступка издавањем прекршајног налога Регулаторне комисије

Члан 131.

(1) Регулаторна комисија издаје прекршајни налог или покреће прекршајни поступак пред надлежним органом за прекршај из члана 127. овог закона, на основу обављеног надзора над електроенергетским субјектом, документације или друге доказне податке која је обезбијеђена у вршењу овлашћења из њене надлежности утврђених овим законом.

(2) Регулаторна комисија или други овлашћени органи, у смислу прописа којима се уређују прекршаји и прекршајни поступак, издају прекршајне налоге или покрећу прекршајни поступак пред надлежним судом за прекршаје из чл. 128. и 129.

Покретање прекршајног поступка оператора дистрибутивног система

Члан 132.

Оператор дистрибутивног система дужан је да покрене прекршајни поступак за прекршаје прописане чланом 130. став 1. овог закона у којем се оператор сматра овлашћеним органом за покретање прекршајног поступка у складу са Законом о прекршајима Републике Српске.

ГЛАВА XVIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Општа обавеза усклађивања Члан 133.

Електроенергетски субјекти који на дан ступања на снагу овог закона обављају електроенергетску дјелатност, дужни су да ускладе своју унутрашњу организацију, рад и пословање са одредбама овог закона у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

Важење раније издатих дозвола Члан 134.

(1) Дозволе за снабдијевање тарифних купаца које су издате до дана ступања на снагу овог закона важиће до именовања јавног снабдјевача, а најдуже годину дана од дана његовог ступања на снагу.

(2) Остале дозволе за обављање електроенергетских дјелатности које су издате до дана ступања на снагу овог закона важиће до истека рока на који су издате, при чему је Регулаторна комисија дужна да, у случају потребе, усклади услове издатих дозвола са одредбама овог закона у року од двије године од његовог ступања на снагу.

Набавка електричне енергије за јавно снабдијевање Члан 135.

(1) У циљу обезбјеђења универзалне услуге снабдијевања електричном енергијом Влада, уз прибављено мишљење Регулаторне комисије за прелазни период од 2022. до 2024. године, одређује произвођача који ће испоручивати електричну енергију за потребе пружања услуге јавног снабдијевања.

(2) Приликом одлучивања о избору произвођача из става 1. овог члана, Влада је дужна да узме у обзир критеријуме који се односе на техничке, организационе и материјално-финансијске могућности за обављање дјелатности производње електричне енергије.

(3) У прелазном периоду од 2022. до 2024. године јавни снабдјевач је дужан да постепено повећава удио електричне енергије за јавно снабдијевање коју набавља на

начин прописан чланом 72. став 5. овог закона, при томе сразмјерно умањујући удио електричне енергије која се набавља по регулисаној цијени како слиједи:

- 1) у 2022. години набавка до 75% по регулисаној цијени,
- 2) у 2023. години набавка до 50% по регулисаној цијени,
- 3) у 2024. години набавка до 25% по регулисаној цијени.

(4) Истеком прелазног периода из става 3. овог члана, набавка 100% електричне енергије за јавно снабдијевање обављаће се у складу са чланом 72. став 5. овог закона.

(5) Регулисана цијене из става 3. овог члана утврђује Регулаторна комисија на захтјев снабдјевача и произвођача, који према условима важећих дозвола имају обавезу јавне услуге или којима је Влада одредила обавезу јавне услуге.

Програм реорганизације јавних предузећа

Члан 136.

(1) МХ „ЕРС“ – МП а. д. Требиње и зависна привредна друштва у његовом саставу, која ступањем на снагу овог закона обављају електроенергетске дјелатности производње, дистрибуције, снабдијевања и трговине електричном енергијом, ускладиће се са одредбама овог закона према Програму реорганизације МХ „ЕРС“ – МП а. д. Требиње.

(2) Програм реорганизације из става 1. овог члана на приједлог МХ „ЕРС“ – МП а. д. Требиње, доноси Влада у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(3) У циљу обезбјеђења сигурности снабдијевања, одржавања техничко-технолошког јединства електроенергетског система и заштите купаца, предузећа унутар вертикално интегрисаног субјекта, произвођачи електричне енергије и повезани снабдјевачи крајњих купаца, уговором уређују међусобне односе о питању јединственог наступа на малопродајном и veleprodajном тржишту електричне енергије.

Универзална услуга и резервно снабдијевање по ступању на снагу овог закона

Члан 137.

(1) Функцију јавног снабдјевача, до именовања јавног снабдјевача у складу са одредбама овог закона, обављаће корисници дозвола из члана 134. став 1. овог закона.

(2) Снабдјевач из става 1. овог члана дио електричне енергије из члана 135. овог закона, потребне за снабдијевање крајњих купаца набавља по регулисаним цијенама од произвођача који према условима важећих дозвола имају обавезу јавне услуге или којима је Влада одредила обавезу јавне услуге.

(3) Функцију резервног снабдјевача, до именовања резервног снабдјевача у складу са одредбама овог закона, обављаће МХ „ЕРС“ – МП а. д. Требиње.

Немогућност покретања стечајног поступка

Члан 138.

Над оператором дистрибутивног система не може се спроводити стечајни поступак.

Почети поступци

Члан 139.

Управни поступци који су покренути пред надлежним органима до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама закона који је био на снази у вријеме покретања поступка.

Раздвајање дјелатности

Члан 140.

(1) Електоренергетски субјект који на дан ступања на снагу овог закона обавља дјелатност дистрибуције и дјелатност снабдијевања тарифних купаца, односно производње електричне енергије, дужан је да изврши правно и функционално раздвајање дјелатности дистрибуције електричне енергије од дјелатности снабдијевања, односно производње електричне енергије, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Привредна друштва настала у процесу раздвајања из става 1. овог члана преузимају права и обавезе у складу са условима важећих дозвола, и то:

1) привредно друштво које се бави дистрибуцијом електричне енергије преузима права и обавезе из дозволе за обављање дјелатности дистрибуције,

2) привредно друштво које се бави снабдијевањем електричном енергијом тарифних купаца преузима права и обавезе из дозволе за снабдијевање електричном енергијом тарифних купаца,

3) привредно друштво које се бави производњом електричне енергије преузима права и обавезе из дозволе за производњу електричне енергије.

(3) Уколико електроенергетски субјекти из става 1. овог члана не изврше раздвајање у року од годину дана од ступања на снагу овог закона, тим субјектима престају да важе дозволе за снабдијевање тарифних купаца и/или производње електричне енергије и могу наставити да обављају искључиво дјелатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом у складу са овим законом.

Одређивање јавног и резервног снабдјевача

Члан 141.

Влада ће у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети одлуку о одређивању јавног снабдјевача (члан 72. став 1) и одлуку о одређивању резервног снабдјевача (члан 75. став 1).

Подзаконски прописи Владе

Члан 142.

Влада ће у року од годину дана ступања на снагу овог закона донијети Уредбу о условима, поступку и критеријумима за стицање статуса енергетски заштићеног купца (члан 112).

Подзаконски прописи Министарства

Члан 143.

Министар, у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, доноси:

1) Правилник о условима и начину полагања стручних испита за раднике који раде на руковању и одржавању електроенергетских постројења, инсталација и уређаја (члан 25. став 5),

2) Правилник о условима за кадрове и техничку опремљеност које морају да испуњавају привредна друштва, друга правна лица и предузетници који врше монтажу, ремонт, ревизију и испитивање електроенергетских постројења и инсталација (члан 116. став 2).

Подзаконски прописи Регулаторне комисије

Члан 144.

Регулаторна комисија, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона доноси подзаконске акте прописане овим законом.

Примјена подзаконских прописа донесених
на основу закона који престаје да важи

Члан 145.

До доношења прописа из чл. 142. и 143. овог закона примјениваће се прописи који су били на снази у вријеме ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Престанак важења Закона

Члан 146.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о електричној енергији („Службени гласник Републике Српске”, бр. 8/08 – Пречишћени текст, 34/09, 92/09 и 1/11).

Ступање на снагу

Члан 147.

Овај закон објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске”, а ступа на снагу 1. јануара 2021. године.

Број: 02/1-021-599/20

Датум: 25. јун 2020. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић